

A close-up portrait of Novak Djokovic, looking directly at the camera with a slight smile. He has short, dark hair and a light beard. He is wearing a white shirt. The background is a solid, muted brown color.

NOVAK

Zdeněk Pavlis

DJOKOVIČ

PŘÍBĚH TENISOVÉHO KRÁLE

Novak Djokovič

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz



Zdeněk Pavlis
Novak Djokovič – eknih
Copyright © Albatros Media a. s., 2016

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS  **MEDIA** a.s.

NOVAK

Zdeněk Pavlis

DJOKOVIČ

PŘÍBĚH TENISOVÉHO KRÁLE

„Ročník 1987 je dobrý ročník. Vždyť v ten rok se narodil Lionel Messi, Sebastian Vettel, Andy Murray i třeba já.“

Novak Djokovič, světová tenisová jednička
a vítěz dvanácti Grand Slamů

„Novak nemá limit. On chce limity překonávat.“

Marián Vajda, slovenský trenér
světové tenisové jedničky Novaka Djokoviče

Obsah

Djokovič + Joker = Djoker	9
Hračky jako wimbledonská trofej	15
Pařížské slzy pro anděla	26
Piličova škola života	29
Když i ohňostroj vyvolává trauma	39
Rodičovské přikázání: Jsi nejlepší. Ze všech nejlepší	43
Táto, na objímání je ještě brzy	53
Námluvy nad Seinou	58
Pravda vyřčená dítětem	63
Rok velkých příslibů	67
Celý on. Prostě klaun	87
Tak už na tom Grand Slamu také budeš	91
Srbské tsunami	110
Vstávání z hrobu	113
Krásná Jelena, ale také milovaný pudl Pierre	125
Přivolávač deště	129
Modlou i díky salátové míse	141

Nová éra nastala. Éra Djokovičova	144
Od bezlepkové diety a kosmického vejce až k manukovému medu	174
Unést, co tenis a život nabízí	183
Aby všechny děti světa mohly kráčet za svým snem	204
Sladké opojení nekončí	208
S německou legendou k novým triumfům	240
Srdce nakreslené do antuky	246
Jako Will a Kate	262
Djokerova rada soupeřům: Ožeňte se a budete jako já	266
Miliony ho nezměnily	280
Kamínek v botě a Kuertenovo srdce	284
Výjimečnost stvořila génia	301
Novak Djokovič – curriculum vitae	305
Z Djokovičových rekordů	306
Jak šly roky	308
Grandslamové triumfy	313
Grandslamová finále	315
Turnajové primáty	316
Djokovičovy turnajové výsledky	322
Djokovičovy výsledky v Davisově poháru	369
Prameny	374

Djokovič + Joker = Djoker

Klaun. Anebo také komediant. A jestli chcete třeba i šašek a šoumen. Potřeštěný blázen, anebo zbožňovaný bavič. Prostě Joker. Šprýmař. Anebo v jeho případě Djoker.

Takovou přezdívku mu přišli, když vtrhl do velkých světových arén. Publikum fascinoval nejen svým nesporným tenisovým kumštem, ale i optimismem, veselím a zábavou, kterou rozdával nikoli po hrstech, ale celých náručích. Ztřeštěnými kousky ho bavil také, to se ví. Jednou, když parodoval ruskou krásku Marii Šarapovovou a jindy zase, když věrně imitoval španělského svalovce Rafaela Nadala...

Ty pohyby, ta gesta a mimika. Celá ona... A co teprve, když si narazil blondátou paruku s nezbytným copem a své číslo ještě vylepšil. Krasavice přicházející, krasavice cupitající, krasavice prohrabující si vlasy a něžně vzdychající, krasavice hekající při každém úderu do míčku.

Diváci se mohli zbláznit a smíchy potřhat, když se vytáhlý, hubený, šlachovitý srbský kluk s parodií na Šarapovovou vytasil. Kam přijel, tam na něm diváci chtěli, aby ji předvedl. V Melbourne stejně jako v New Yorku, v monackém knížectví nebo kalifornské poušti.

S Nadalem to bylo podobné. Jak jen ho vystihl! Jak dokonale ho uměl napodobit! Stejný výraz, pohyby, rituály před každým servisem. Ani na podrbání na zadku nezapomněl.

A co teprve když se patřičně rozparádil a začal přidávat další a další kousky.

Jasně – Joker. Klaun. Komediant. Šašek a šoumen. Náramný bavič.

Jakže se vlastně jmenuje?

Djokovič?!

Novak Djokovič, co mu doma říkají Nole?

A nebylo by náhodou lepší titulovat ho Djoker?

Vždyť stačí jen malá přesmyčka, která se vzhledem k jeho jménu přímo nabízí. Zaměnit písmena. Z Djokoviče a Jokera udělat Djokera.

Vždyť na toho v jednom kuse dobře naladěného a žádnou legraci nekazícího kluka se srdcem na dlani a věčně optimistickým pohledem na svět, který je pořád plný emocí a temperamentu, padne jako přišitá.

Nebránil se jí. Nezpěchoval se, že mu snad není po chuti. Ba naopak, své šoumenské vlohy rozvíjel a zdokonaloval stejně jako tenisové umění. A že toho uměl a umí.

Vyhrávat Grand Slamy, stejně jako tisícové turnaje série Masters.

Zatančit na betonových dvorcích newyorského Flushing Meadows se sekačkou na trávu, i když nikdo neměl tušení, kde ji sebral, protože kolem dvorců neroste stéblo, jež by bylo nutno alespoň čas od času utnout.

Stoupat světovým žebříčkem stále vzhůru a usadit se natrvalo na jeho vrcholu.

K charitativní exhibici v brazilském Riu vyrukovat na kurt proti trojnásobnému vítězi Roland Garros Gustavu Kuertenovi s členkou a v paruce, jež připomínala účes, jímž se bývalá světová jednička v dobách své největší slávy chlubila.

„Už jsem myslel, že něco podobného v životě nezažiju,“ vděčně vzdychl Brazilec Kuerten, který pro opakující se problémy s kyčlí musel předčasně zanechat aktivní kariéry.

Vděčnost však patřila Djokerovi vždy a všude, kde ke stále lepším a lepším tenisovým výkonům přidával i šoumenské kousky a čísla pro pobavení publika. A bylo jedno, zda šlo o přehlídkové molo v Torontu, na němž nejprve předváděl elegantní kožené oblečení, aby se vzápětí za aplausu a smíchu spoluhráčů i sezvaných hostů producoval po molu ještě jednou, jen tak ve spodkách vytažených až někam k prsním bradavkám... Nebo zda v pařížské hale Bercy vyběhl k úvodnímu zápasu tisícového turnaje série Masters s maskou zlosyna z Hvězdných válek Dartha Vadera, aby po svém oslavil Halloween, anebo si v Melbourne krátce po vítězném semifinále s Ferrerem zahrál na doktora. V bílém plášti, přikrášleném vpředu i vzadu symbolem Červeného kříže, v doprovodu nezbytného asistenta, ba dokonce s fonendoskopem na krku, se jal při čtyřhře veteránů ošetřovat zraněného Francouze Henriho Leconta, aby promptně stanovil diagnózu, po jejímž vyřčení mohlo publikum Arenu Roda Lavera smíchy zbořit.

„Úplně zešílel, léčení bude hodně dlouhé,“ pronesl na adresu Leconta, který si ošetření doktorem Djokovićem vysloveně vyžádal.

Nic mu nezabránilo, aby na posvátnou trávu londýnského All England Clubu vyrukoval s naditou kabelou, z níž nejprve, k údivu a poté pobavení fanoušků, vytáhl namísto tenisové rakety golfovou hůl. Jasně že na něho diváci hned rozverně pořvávali, že jako wimbledonský vítěz se trochu spletl, ale Djoker nic. S golfovou holí se začal ohánět, jako by ji měl v rukou odjakživa.

„Žádný omyl. To jsem vám po dohodě se svým sponzorem chtěl pouze ukázat, že naše brašna Head je vhodná stejně tak na tenis jako na golf,“ měl s potměšilým výrazem ve tváři samozřejmě navrch.

Bylo jedno, zda v Riu tančil na kurtu s místními polonahými tanečnicemi sambu nebo si zahrál v jednom mančaftu fotbalovou exhibici s někdejšími brazilskými hvězdami Zikem, Bebetem či Romáriem. Zda si s argentinským fotbalovým bohem Maradonou pinkal v arabském Abú Zabí nebo ho obřadně vítal ve svém boxu při londýnském Turnaji mistrů, aby si potom s ním třeba na druhém konci světa pro změnu zažongloval tenisákem. Zda se na asijském turné nechal strhnout hitem Gangnam Style od jihokorejského rapera Psy, takže ceremoniáři pekingského turnaje jen zírali, jak vyvádí s malými podavači míčků, a nemůže se té náramné zábavy nabažit bez ohledu na to, zda vítěznou trofej drží on, nebo ji úzkostlivě svírá místní moderátorka.

Jednou zapózovat fotoreportérům jako Usain Bolt a jindy zase klepnout televizního reportéra držadlem tenisové rakety rozverně do rozkroku. A náramně se při všem bavit. V Montrealu si při Rogers Cupu zatancit s maskotem v podobě velkého žlutého tenisáku. A v Melbourne, kde se mu dařilo a daří ze všech grandslamových destinací nejvíc, vyvádět jeden rok s modelkou, moderátorkou a taneční hvězdou tamního Star Dance Kym Johnsonovou, aby jindy zase skotačil s americkou tenistkou Serenou Williamsovou. A možná jí přitom ještě šeptat, že zatímco show jihokorejského rapera Psy viděla na YouTube víc jak miliarda lidí, na ně dva se jich podívá určitě ještě víc, a to proto, že on sám už dávno objevil a podlehl kouzlu internetu, na který pravidelně umisťuje své obzvláště povedené klipy, třeba se Šarapovovou, ale také se sucharem Federerem. S Nadalem také, to se ví, i když španělskému Rambovi nebylo zrovna dvakrát po chuti, když Djoković se svým srbským soupeřem Viktorem Troickim parodovali jeho hudební videoklip se Shakirou. A co teprve, když se mu po sérii vítězných bitev s jiným pomatencem z Balkánu Jankem Tipsarevičem doslova vysmívali fotografií, na které mířil Tipsarevič na Djokera pistolí, což ještě doprovodili textem:

„Rafo, kolik dáš, když ho zastřelím?“ Však jim také vzkázal, aby ho nechali v klidu a podobné vtípky si jednou provždy odpustili, natož aby ho snad jeho rival ještě někdy zkoušel parodovat. Ale tenisový svět, stejně jako svět počítačových poblouzněnců sledujících YouTube v jednom kuse, se bavit nepřestával.

Djokovićovým boxerským číslem v ringu melbournské tělocvičny, v němž se role hostesky musel zhostit slovenský trenér srbské tenisové jedničky Marián Vajda, stejně jako třeba parodií reklamy na tenisové rakety, v níž pochopitelně účinkuje krasavice Šarapovová.

Obdařen dokonalým hereckým kumštem, brilantní pamětí schopnou do posledního detailu zachytit pohyb, mimiku i mluvu napodobovaných, uváděl Djoković nejen své fanoušky do extáze, když spustil: „Ahoj, jsem Maria Šarapovová. A jen s touhle raketou se cítím krásná. Prostě jako žena.“ A televizní show, do kterých ho zvou v Římě, v Paříži i doma v Bělehradě, mají o úspěch a sledovanost postaráno, jakmile se v nich Djoker objeví. V italské televizi mu totiž nedělá problém si ve smokingu a s motýlkem u krku zapinkat na zmenšeném kurtu přes síť s populárním bavičem Fiorellou, a to dokonce s pánvičkou na omelety v ruce. Ba co víc, svého hostitele nechá srbský tenisový zázrak dokonce velkoryse vyhrát. Ve francouzské televizi se zase pustí do pěveckého čísla, aniž by ho museli do jeho oblíbeného šlágru I will survive dvakrát pobízet. Dokonce ani v newyorské Metropolitní opeře neváhá při audienci u světově proslulé sopranistky předvést, jak moc zpěv miluje a že mu není zatěžko zazpívat kdykoli a kdekoli. Třeba přímo v opeře, a árii z Dona Giovanniho k tomu. Že si operní hvězda zacpávala uši a radila mu, aby se raději věnoval tenisu, který ovládá přímo excelentně, není snad ani třeba dodávat.

Prostě komik. Klaun a šašek. Šprýmař. Rozený komediant. Anebo v jeho případě spíše Djoker. Srbský kluk se srdcem na dlani a věčným

optimismem v duši. Kluk, který už ve čtyřech letech zvedal nad hlavu své hračky či máminy hrnce, a představoval si, že místo nich drží v rukou wimbledonskou trofej. Kluk, co se vydal z rozbombardovaného Bělehradu do světa, aby si ho podmanil a nakonec skutečně až na samý Olymp došel. Kluk Novak Djokovič, co mu doma říkali Nole a ve světě později Djoker.

Právě o něm je následující příběh.

Hračky jako wimbledonská trofej

Musela si ho všimnout. Mezi hordou střapatých, sluncem osmahlých kluků a holek prostě nešel ten černovlasý kluk s kšiltovkou naraženou až na uši přehlédnout. Měl v sobě něco víc než ostatní. Možná ještě nedržel raketu tak předpisově jako oni, ale postřeh a cit pro svištěcí míčky měl takový jako málokterý z jeho vrstevníků. Disponoval také odhadem a intuicí. Hlavně však z něho sálala obrovská zarputilost. Taková ta správná, přirozená, klukovská. A vůle.

Okamžitě vycítila, že je pro tenis předurčený. Poznala, jaký talent v sobě skrývá. Hned se v něm viděla, protože v sobě měl všechno a ještě něco navíc.

Talent i vůli. Touhu i zarputilost. Obrovskou umíněnost. Cílevědomost, jakou u jiných nepozorovala. Chuť vyhrávat a mít nad všemi navrch. Jednou se stát světovou jedničkou.



„Od dob Moniky Selešové jsem takový talent nepoznala. Největší ze všech, co náš tenis měl,“ žasla srbská legenda Jelena Genčičová, když na kurtech v horském letovisku v Kopaoniku chvíli sledovala šestiletého Novaka. A že během své aktivní kariéry a později trenérského působení něco viděla a spoustu talentů objevila. Na tenisových kurtech, ale třeba i na házenkářských palubovkách, neboť v obou sportech byla stejně dobrá. S jugoslávskou ženskou reprezentací získala na premiérovém mistrovství světa házenkářek, hraném poprvé v sedmičlenných družstvech a pořádaném u nich doma v Bělehradě a Virovitci, bronzovou medaili. Jen mimochodem – na šampionátu, odkud tehdejší československé družstvo kolem Pavly Bartákové, Vlasty Čihákové, Aleny Hodesové, Květy Janečkové a spol. přivezlo zlaté medaile, neboť mistrovství světa vyhrálo. Jugoslávky skončily třetí, na čemž měla jednadvacetiletá Jelena Genčičová značnou zásluhu.

Jenže tenis měl u ní navrch. I poté, co raketu definitivně odložila a vydala se na trenérskou dráhu. „Životní zkušenosti a přirozený instinkt, to jsou mé nejcennější devizy, které mě pro trenérskou dráhu předurčily,“ odpovídala už respektovaná a tenisovým světem uznávaná trenérka Jelena Genčičová v rozhovoru pro francouzskou agenturu AFP na otázku, kde v sobě našla mimořádné fluidum na jedinečné talenty, jež nejen objevila, ale dopomohla jim až na vrchol. A není jich málo, někteří výrazně vystupují z dlouhé řady tenistů.

Dnes už Američanka se srbským původem a kořeny Monika Selešová, čtyřnásobná vítězka Australian Open, trojnásobná vítězka French Open a dvojnásobná šampionka z amerického Flushing Meadows, již se nepodařilo vyhrát pouze Wimbledon, i když si v dvaadevadesátém finále zahrála.

Chorvatka Iva Majoliová, která zářila jako teenagerka, takže ve dvaceti vyhrála Paříž, když ve finále porazila o čtyři roky mladší Martinu Hingisovou a přerušila tak její sérii sedmatřiceti vítězných zápasů.

Goran Ivanišević, krajan Majoliové, jenž na rozdíl od Selešové slavný Wimbledon na čtvrtý pokus v roce 2001 ve svých třiceti letech přece jen vyhrál, ba co víc – stal se vůbec prvním hráčem historie, který na londýnské trávě triumfoval, byť na ni vstupoval jen díky divoké kartě přidělené ředitelstvím turnaje tehdy až 125. hráči světa.

A současný velikán tenisového světa Novak Djoković, jenž slavné svěřence Genčičové už dávno překonal, pochopitelně dodává plejádě lesk největší.



Přítom těžko soudit, zda svou roli sehrála jen náhoda, že se malý Novak s budoucí trenérkou vůbec potkal a vstoupil jí do cesty.

Djoković v ní věří.

„Pokud se má v životě něco stát, potom se to stane. Byl to prostě osud,“ tvrdil a tvrdí i po letech.

Ona sama mínila, že tomu spíše napomohly vlastnosti, které v sobě kluk Djokovićů skrýval a jež v něm odmalíčka cepovali rodiče. A to tvrdě.

„Pozoroval nás přes plot a mně stačil výraz jeho tváře. Zaujetí, dychtivé oči, nastražené uši snažící se zachytit každé slovo, které jsem pronášela k těm, jež jsem právě trénovala. Vydržel přitisknutý k drátence celé hodiny, jen aby mu nic neuniklo,“ vzpomínala mnohokrát Genčičová na kluka, kterého v Kopaoniku objevila a jenž zvedal nad hlavu své hračky a vykřikoval: „Jsem Novak Djoković a právě jsem vyhrál Wimbledon.“



Tehdy tam ještě vládla hotová idyla, takže Kopaonik, vyšperkovaný panoramatem horských velikánů, doslova vzkvétal. Do vyhlášeného rekreačního letoviska i historického centra celé oblasti ve stejnojmenném národním parku na hranicích Srbska a Kosova přijížděli v zimě lyžaři za nebývalým přídělem sněhu, který na zdejších svazích leží někdy až do května. A od jara do podzimu sem zase mířili prominentní hosté z celé země za dvěma sty dny prozářenými sluncem. Prostě ideální místo pro podnikání. Však i proto tam rodina Djokovičů z Bělehradu, kde se jejich nejstarší syn Novak narodil, přesídlila a v Kopaoniku se usadila.

Vyučovali lyžování, v pizzerii, která patřila dědečkovi Vladimirovi, se otáčeli od rána do večera, kromě rychlého občerstvení nabízeli náramně dobré a daleko široko proslavené palačinky. Podnikali všichni společně. Srdjan Djokovič s manželkou Dijanou, s níž se poznal na lyžařských svazích, jeho bratr Goran a jeho životní partnerka.

I Jelena Genčičová si tam otevřela svou školu, kde nabízela tenisové základy malým a dávala lekce dospělým. Také objevovala talenty... I malého Novaka.



„Nemohla jsem si ho nevšimnout. Merčila jsem ho za plotem, kde v jednom kuse sledoval mě a vůbec všechno dění kolem. Nakonec jsem to nevydržela.

„Ty, kluku, jak se ti to líbí? Nechceš si to také zkusit? Přijít mezi nás?“

Pozvala jsem ho na kurt. Nadšeně přikývnul a hned se hrnul dovnitř.

„Jsem Novak Djokovič, bylo mi pět, ale brzy bude už šest, hraju v Bělehradě a chci být ze všech nejlepší.“

Představil se bez jakéhokoli upejpání či studu. Ta jeho přímost se mně okamžitě líbila. Zvláště když jsem se ho zeptala, jaký sport má rád a kam až by to chtěl dotáhnout.

„V zimě lyžuju a myslím, že dobře, protože i tatínek s maminkou dobře lyžovali a lyžování tady i vyučovali a vyučují. Ale strejda Goran s tetou jezdili ještě lépe, protože závodili i za reprezentaci. Třeba bych mohl být jednou jako oni. Jenže já raději fotbal a hlavně tenis, který jsem hrál už doma v Bělehradě. Tři úplně nové kurty máme přes ulici u našeho baráku, takže jsem na nich skoro pořád. Proto mi tenis tak jde. Jsem silný a hodně rychlý, uvidíte. Budu světovou jedničkou. I Wimbledon jednou vyhraju.“ Doslova mě uzemnil hned po pozdravu,“ vzpomínala Jelena Genčičová mnohokrát během hvězdného vzestupu své nové star na to, jak jí sotva šestiletý kluk v třiadvadesátém roce v Kopaoniku do cesty vešel.



Když se objevil druhý den na první lekci, byla z něho úplně vedle. A nejen proto, že dorazil raději o půl hodiny dřív, než měl.

„Nikdy jsem nic podobného neviděla. Hned hlásil, že od rodičů dostal samozřejmě svolení, že otec přijde, všechno domluví a že on už je připravený. Položil na zem obrovský tenisový bágl a sotva ho otevřel, úplně jsem užasla. Měl tam všechno... Raketu i ručník, náhradní tričko na převlečení i láhev vody, náramky na zápěstí a také banán. Hotový profík.“

„Kdo ti to všechno sbalil?“ Musela jsem se zkrátka zeptat.

„Nikdo. Já sám. Viděl jsem v televizi Peta Samprase a zapamatoval si, co všechno v báglu má. Víte, chci být jako on. Je to můj vzor, ale chci být ještě lepší než on,“ pronesl, jako by to měl naučené.

Ale o nic takového nešlo. On prostě takový byl. Od malička. Proto mě tolik zaujal.“



A když se s raketou proběhl párkrát po kurtu, uzemnil ji rovněž, dokonce ještě víc než slovy, která mohla považovat za klukovské fanfarónství. Rychlý byl a silný také, v tom nelhal. Skutečně rychlejší, silnější a hlavně obratnější než jeho vrstevníci, protože fotbal a lyžování představovaly náramně dobrou průpravu. A jaké měl oči a postřeh!

„Ale on byl také obrovsky citlivý, což jsem poznala také okamžitě. A o svědomitosti mě přesvědčoval od chvíle, kdy jsem ho do své školy vzala. Pokaždé dorazil první. Půlhodiny předtím, než jsme začínali, aby se sám nachystal a rozcvičil.

A trénovat chtěl víc než jiné děti. Pořád v jednom kuse. Když mu něco nešlo nebo jsem mu vytýkala chyby, nenafrňoval se jako ostatní děti. Sám přišel a hned se ptal, jak je má napravit. Co má dělat, abych s ním příště byla spokojená. Aby byl spokojen on sám. I v tom byl jiný. Zvláštní a výjimečný, že mu nestačila pochvala od druhých, ale že ji chtěl dát sám sobě. Když začínal, stejně jako když mně rostl doslova před očima.

Tvrdím, že hlavně drsné podmínky, v nichž vyrůstal a s nimiž se den co den střetával, mu pomohly. Naučily ho zodpovědnosti. Zocelily ho. Přiměly ho, aby si všeho vážil. Každého dne. Každé hodiny na kurtu. Každé radosti.“



Dva tři dny stačily Jeleně Genčičové, aby se utvrdila v tom, že jí instinkt ani tentokrát nezklamal a že se nemýlila. Novakův výjimečný talent odhadla správně. Po třech dnech se setkala s rodiči kluka, kterého právě objevila pro tenisový svět.

„Máte jedinečné dítě. Úplně zlaté. O Monice Selešové jsem to řekla, když jí bylo osm, o Novakovi to tvrdím už v jeho šesti,“ prohlásila před nimi a jak táta Srdjan, tak i maminka Dijana se dmuli pýchou.

Ostatně, kteří rodiče by rádi neslyšeli slova chvály, jež se týkají jejich potomků?! Otec Srdjan jim naslouchal obzvlášť rád, protože si předsevzal, že z jeho kluka jednou něco bude. Myslel sice, že z něho vyroste lyžař anebo ještě lépe fotbalista, protože sám fotbal hrával, a dokonce nastupoval za ligový klub FC Trepča Mitrovica. Když ale slyšel z úst slavné a celým světem respektované trenérky podobné superlativy, nebylo co řešit. Z Novaka bude tenista. A ten nejlepší na světě.



„My jako rodina toho o tenise moc nevěděli. Vlastně skoro vůbec nic. Vždyť v Srbsku to byl sport odstavený na vedlejší kolej. I o takovém ping pongu či lukostřelbě se toho vědělo víc. Ale když sama Jelena o klukovi prohlásila, že ho považuje za výjimečně talentovaného a pro tenis předurčeného, dali jsme na ni,“ vzpomínal na tehdejší rodinnou radu Novakův strýc Goran, na jehož slova ostatní hodně dali. A aby taky ne, když to dotáhl ze všech nejdál. V lyžování něco dokázal, stal se z něho profesionál a projezdil kus světa.

„Jelena rozhodla, ona nás přesvědčila. Pronesla tak silná slova, že jsem jim okamžitě uvěřil. Na celý život,“ přiznal i Novakův otec Srdjan.

„Uvěřil jim tak silně, že od té chvíle byl Novak vždy a ve všem na prvním místě. Musel mít to nejlepší. Špičkové vybavení, jídlo, trenéry. Kam přišel, tam okamžitě hlásil, že chce pro svého syna jen to nejlepší, co je k mání. A přitom mu bylo jasné, že oba mladší Novakovi bratři tím trpí, protože peněz jsme jako rodina zase až tolik neměli. Ale on se oháněl, jak jen mohl. Peníze si půjčoval, na dluhy nekoukal, nepřipustil, aby rodina poznala nouzi. Nedopustil, aby ji okusil Nole,“ přiznával strýc Goran Djokovič, že všechno bylo rázem podřízeno objevenému pokladu, který si začala rodina hýčkat. V Kopaoniku, stejně jako potom v Bělehradu, kam se po letech vrátila.



„Ještě jednu důležitou věc, která se podílela na Novakově formování, je třeba připomenout. Vyrůstal ve válečných letech, kdy nám nad hlavou létaly stíhačky a z nebe padaly bomby, kdy se musel s rodiči a mladšími sourozenci schovávat v krytu a modlit se, aby právě ten jejich nezasáhla exploze. Válečné hrůzy viděl jako kluk všude kolem sebe, a proto o nich i po letech tak nerad hovoří. Jisté však je, že malého Novaka ovlivnily a zformovaly. I zodpovědnosti, kterou si s sebou nese od malička, ho naučily.

Tréninkové morálce také, protože pro něj bylo něčím těžko popsatelným, když nálet skončil a on mohl zase na kurt. Aby trénoval, trénoval a zase trénoval.

Proto se i v osobním životě liší od spousty jiných velkých tenistů současnosti. I vztahem k tenisu a vydělaným milionům se od nich

odlišuje, protože jsem ho odmalička učila, že jestliže chce být světovou jedničkou, o níž tolik sní, nesmí nikdy dělat tenis jen pro peníze,“ popisovala Djokovičova trenérka Jelena Genčičová v jednom z rozhovorů pro anglický *The Daily Telegraph* první měsíce z šesti let, které se svým objevem prožívala.



Šest let, které spolu prožili, než sama Genčičová usoudila, že už mu jen těžko dá něco navíc a že by dvanáctiletý kluk prostě měl jít o štaci dál, v něm zůstalo silně zakořeněno. Zvláště když i s rodiči domluvila, že nejlepší zastávkou by byla tenisová akademie někdejší jugoslávské tenisové legendy Nikoly Piliče v německém Oberschleissheimu na severu Mnichova.

Nikola Pilič, to prostě byl a je pojem. Pro někdejší Jugoslávii, stejně jako pro celý tenisový svět. Jako hráč, jenž se třeba v třiašedesátém dostal až do finále French Open a teprve tam prohrál s Rumunem Iliem Nastasem nebo který tři roky předtím vyhrál s francouzským parťákem Pierrem Barthèsem čtyřhru na US Open. Jako trenér, jehož mnichovskou školou prošli Boris Becker, Michael Stich a celá řada dalších novodobých hvězd i hvězdiček. Ale třeba i jako nehrající daviscupový kapitán, protože jako jediný na světě dokázal vyhrát tolik ceněnou trofej pětkrát se třemi různými družstvy – Německem, Chorvatskem a Srbskem.

A právě Piličovu akademii Jelena Genčičová vybrala, aby v ní její svěřenec a chráněncem pokračoval v tréninku. Zatímco malému Novakovi vtoukala do hlavy, že peníze nesmí být nikdy hlavním cílem, pro nějž tenis hraje, neboť pak se nikdy vysněnou světovou jedničkou nestane, s jeho rodiči už samo sebou o penězích

mluvila. Musela, protože německá zastávka na cestě ke slávě něco stála.

U Novakova otce Srdjana však za svého malého chráněnce nijak orodovat nemusela, natož aby ho snad přemlouvala. On byl už tehdy přesvědčený, že z jeho syna jednou bude světová jednička.

„I mě přímo fascinoval svou nezlomnou vírou, když přišel, abych se jeho syna ujal a vedl ho vzhůru. Vůbec nepřipustil, že by se jedničkou nestal. V Novakových devatenácti, kdy jsme se v Paříži vůbec poprvé setkali a při French Open se o spolupráci nezávazně bavili, stejně jako předtím v necelých třinácti, kdy ho vyprovázal do Německa. Něco úžasného, jak věřil v talent a nadání svého syna. Jak byl přesvědčen, že mu dal takovou výchovu, že z cesty za svým cílem nesejde a že se jednou skutečně stane šampionem. Jak byl ochoten obětovat všechno, aby jeho potomek mohl po narýsované cestě kráčet,“ připomínal i Djokerův slovenský trenér Marián Vajda, jaký obrovský dojem na něho v roce 2006 setkání se Srdjanem Djokovičem udělalo a jak ho svou vírou nakazil.

„I když zpočátku jsem všechna ta slova bral s rezervovaným úsměvem, byť jsem věděl, jak mimořádným talentem mladý Djokovič je. Ale o vlastnostech, které mu vstúpila rodina a také jeho první trenérka, jsem pochopitelně až tolik potuchy neměl.“



Však také Djoker na Jelenu Genčičovou nikdy nezapomněl. A vůbec v tom nebyly jen tenisové základy, jež mu dala, skvělý obouručný bekhend, který ho naučila, cesta vzhůru, po níž se s ním vydala.

Když vyhrál vůbec poprvé Wimbledon, vedla jeho cesta za jeho druhou mámou Jelenou. Aby jí ukázal, kam až došel z kurtů

v Kopaoniku, na nichž ho objevila. A také aby jí slíbil, že se jednou společně vyfotí s trofejemi ze všech čtyř Grand Slamů, které určitě vyhraje.

Už to nestihl, protože v červnu roku 2013 skvělá tenistka i házenkářka, báječná trenérka s náramným čichem na nové talenty a v posledních letech i televizní moderátorka Jelena Genčičová v sedmasedmdesáti letech zemřela, a to právě v době, kdy se Djoker probíjel na pařížských dvorcích vzhůru, aby konečně i Pohár mušketýrů pro vítěze Roland Garros získal, svou sbírku Grand Slamů zkompletoval a konečně se s ní mohl vyfotografovat tak, jak slíbil.

Pařížské slzy pro anděla

Tajili to před ním. Nikdo se neprořekl. Ani před zápasem, ani v jeho průběhu. I proto Djoker po dvorci tančil, radoval se a žertoval, když smetl ve třetím kole Bulhara Grigora Dimitrova a kráčel turnajovým pavoukem dál. Aby konečně i French Open vyhrál. Aby se přiblížil svému snu i snu své první trenérky.

„Přijel jsem, abych i v Paříži zvítězil. To je můj cíl pro tuto sezonu,“ hlásil Novak Djokovič, když do města nad Seinou dorazil.

Vycházelo mu to. V prvním kole vyprovodil Belgičana Davida Goffina, ve druhém Argentince Guida Pellu, ve třetím kole Bulhara Grigora Dimitrova. Právě toho Dimitrova, který necelý měsíc před Paříží vyřadil světovou jedničku na turnaji v Madridu hned ve druhém kole. Sice ve třech setech, ale i tak.

Proto se všichni kolem Djokera obávali, co s ním smutná zpráva udělá. Dokonce i moderátora pařížského turnaje Fabrice Santora umluvili, aby se před ním na kurtu neprořekl a o úmrtí trenérky Jeleny Genčičové se nezmiňoval.

Všichni moc dobře věděli, jak těžce ho zvěst z domova zasáhne a poznamená. A oni přece chtěli, aby konečně triumfoval i na Roland Garros.

Na dvorci před Djokerem zprávu o úmrtí jeho druhé mámy, jak sám někdejší tenistku, házenkářskou reprezentantku bývalé Jugoslávie a úžasnou trenérku nazýval, utajili, v šatně už mu ji museli povědět. Bylo ne-myslitelné dál ji tutlat.

Rozplakal se. Brečel jako malý kluk. Už toho na něho bylo za poslední měsíce moc. Rok předtím mu během turnaje v Monte Carlu zemřel dědeček Vladimír, na němž moc a moc lpěl. Před prosincovým Turnajem mistrů v Londýně se dozvěděl, že jeho otec Srdjan musí být hospitalizován na bělehradské jednotce intenzivní péče. Do třetice ho zasáhla smrt milované trenérky, která ho tenisovému světu objevila a s níž se měli tolik rádi.

„Promiňte, ale jsem strašně smutný,“ vzkázal žurnalistům, proč nepřijde na obvyklou tiskovou konferenci.

Prominuli. Chápali jeho smutek. A ani na něm moc nevyzvídali, když v osmifinále porazil Němce Philippa Kohlschreibera a poté ve čtvrtfinále jeho krajana Tommyho Haase a opět před novináře předstoupil.

„Čas nic nezhojil, pořád je to pro mě šok,“ přiznával, jak těžce se vyrovnává s tím, že už Jelenu nikdy neuvidí.

„Byla jako moje druhá máma. Výjimečná a pozoruhodná žena. Neučila mě totiž jen tenis, s ní jsem se učil poznávat život a to, co je v něm důležité. Zajímala se o všechno. Co ve škole, jak jsem zvládal výuku, jaké úkoly mám a co za známky jsem domů donesl. A také co jsem jedl a pil, kdy jsem šel spát a kdy jsem vstával. Četla mně poezii a přivedla mě k vážné hudbě. Objevila pro mě Puškina a klasiky ruské prózy. Naučila mě, co život obnáší a jak žít. Po její smrti jsem si naplno uvědomil, jak jsme malí na tomto světě. Byli jsme si tak blízcí, tolik mě toho naučila a dala. Pro tenis a hlavně pro život. Proto mám teď o motiv víc, abych French Open vyhrál. Pro ni,“ svěřoval se Djoker.

„Tolik si přála, aby právě na Roland Garros zvítězil. Když se naposledy potkali, vrátil se s tím, že by Jelena moc toužila, aby jednou vzala do rukou i trofej z Paříže. A on jí slíbil, že pohár přiveze,“ líčil americkým novinářům Djokovičův slovenský trenér Marián Vajda, jak velkou touhu v sobě jeho svěřenec skrýval.

V Paříži 2013 se však nenaplnila. Djoker vypadl po pětisetovém maratonu v semifinále se Španělem Rafaellem Nadalem, takže o splnění slibu se musel v dalších sezonách pokoušet nanovo.

„Byl to souboj titánů,“ komentovala průběh semifinále na sociálních sítích tenisová legenda Martina Navrátilová.

„Byl to jeden z nejlepších zápasů na antuce, které jsem viděl. Nadal sice v závěru moc jistě nevypadal, ale na antuce si prostě věří a měl i více štěstí,“ přidával se se superlativy Švéd Mats Wilander.

„Skvělý zápas. Musím Novakovi pogratulovat, je to velký šampion a jednou na Roland Garros uspěje,“ rozpovídal se hned na kurtu vítězný Španěl Rafael Nadal, který na French Open do té doby prohrál jediný z padesáti devíti zápasů, aby nakonec i v šedesátém, samozřejmě finálovém, nad svým krajanem Davidem Ferrerem zvítězil a osmým pařížským triumfem se zapsal navždy do tenisových dějin

Možná by to nedokázal. Třeba by to nesvedl, kdyby tolik odhodlaného Djokera nezasáhla zpráva o smrti jeho první, tolik milované trenérky Jeleny. Nikdo totiž nerozsoudí, zda ho srazila, nebo až přespříliš motivovala touha, aby pro ni získal slavný Pohár mušketýrů.

Ani sám Djoker toho nebyl a není schopen, i když z dopisu, který poslal do Bělehradu a jenž na pohřbu Jeleny Genčičové předčítala jeho matka Dijana, se dá vyčíst mnohé.

„Byla jsi anděl a tvůj duch bude pořád se mnou,“ psal v něm zarmoucený Djokovič.

Piličova škola života

Umluvila ho. Pořád dokola mu opakovala, jaký výjimečný talent chce do jeho akademie poslat, aby se Nikimu ukázal. V jednom kuse svému chorvatskému příteli meldovala, že tomu klukovi je sice teprve dvanáct a půl, ale umí toho daleko víc než všichni jeho vrstevníci. Co vrstevníci, ani kluci o tři čtyři roky starší na něho nemají. A v hlavě to má srovnané jako nikdo z těch mladých.

Možná ho přesvědčila ze staré známosti, ale třeba na tenisovou legendu Nikolu Piliče zapůsobilo vyprávění o tom, jak Jelena vzala malého Novaka do bělehradské televize, kde měla své pořady, aby odpovídal na otázky dětských diváků.

„Jaký je tvůj denní program?“ ptalo se jedno z děcek.

„Dopoledne mám školu jako ty, odpoledne jdu trénovat a hrát tenis, pak si udělám domácí úkoly a zase hraju,“ odpovídal sedmi-letý Novak.

„Je pro tebe tenis hrou nebo zaměstnáním?“ vyzvídal další malý tazatel.

„Tenis je moje práce,“ uzemnil chránělec Jeleny Genčičové své vrstevníky i dospělé diváky u obrazovek.

„Jaký je tvůj cíl?“

„Chci se stát mistrem. Světovou jedničkou. Vyhrát Wimbledon,“ pravil Novak bez sebemenšího zaváhání. Dokonce tak přesvědčivě, že mu museli všichni u televizí uvěřit.

I Pilič možná po vyslechnutí této historky zavěštil a začal tušit, že v tom srbském klukovi něco bude, když ho Jelena tak vehementně doporučuje. Každopádně na něho zapůsobila, protože ještě po letech ji dával k dobrému, když na Djokera přišla řeč. A stejně tak nezapomněl nikdy přidat vzpomínku, jak do jeho akademie v Oberschleissheimu poblíž Mnichova dorazil dvanáctiletý kluk.



„Přijel do německé zimy jen tak nalahko, pořádné oblečení neměl, peněz také málo, dokonce ani bundu si ten kluk nedovezl, což přišlo mé manželce tak zvláštní a podivné, že tomu klučinovi vymyslela přezdívku ‚Novak bunda‘,“ vzpomíná Pilič na první setkání s malým Djokovičem.

První dojmy zkrátka nic moc. Teprve když zůstal Novak v Německu dva měsíce sám odkázán pouze na sebe, Pilič poznal a pochopil, co se v tom klukovi skrývá. Změnil názor, když viděl, jak se vyrovnává s životem v úplně cizím prostředí a chodem akademie, který byl pro jiné doslova zničující.

Že mu nedělá problém kočovat. Dva měsíce v Německu a čtvrt roku doma v Srbsku. Další měsíc zase u něho v Mnichově.

„Brzy jsem si uvědomil, jaké kouzlo v sobě ten kluk má. A jakou neuvěřitelnou vůlí je jeho dětská mysl naplněna,“ přiznal Pilič, jak moc ho nový malý člen jeho akademie zaujal.

I proto souhlasil, aby v ní zůstal a vyučil se tenisu tak, aby se z něho stal jednou opravdový šampion.

„Nikdy jsem ale neřekl, že se stane šampionem šampionů. Že z něho bude jednou světová jednička. Podobné prognózy nemám rád. To jeho otec do něho podobné přesvědčení pořád vkládal. Kde se spolu objevili, všude mu opakoval: ‚Jsi lepší než všichni ostatní. A budeš nejlepší.‘ Já bych podobná slova nepronесl, i když bych se teď mohl chlubit, jakou intuici a předvídavost jsem od samého začátku měl. Tisíckrát jsem za toho čtyři a půl roku, co se u mě připravoval, sice řekl, že má všechny předpoklady pro skutečně velkou mezinárodní kariéru, ale tím to končilo. Člověk totiž nemůže nikdy vědět, co se stane, neboť na cestě k samému vrcholu existuje příliš nejistot,“ odmítl Nikola Pilič v jednom z rozhovorů pro německý *Der Spiegel* roli proroka, který už v Djokovičových třinácti přesně věděl, kam až to srbský talent dotáhne.

Ale talent v něm cítil. Obrovskou vůli, ctižádost a cílevědomost v něm objevil také okamžitě.

Byl proto ochoten slevit z tří tisíc dolarů, které vyžadoval od jiných členů akademie. Věděl, že pro Novakovu rodinu nebude beztak snadné, aby synův pobyt i lekce hradila. V zemi poničené válkou, kde se velmi výrazně projevovала hospodářská krize, se peníze vydělávaly těžce.

„Mnohdy jsme neměli doma ani sto dolarů, ale rodiče se vždy o všechno postarali. Nikdy jsem netrpěl hladem, vždy jsem měl všechno, co jsem potřeboval. A hodně lásky navrch, takže i proto je pro mě rodina vším,“ svěřoval se po letech sám Djokovič.



„Byly to pro nás skutečně hodně těžké časy, protože jsme nebyli nijak bohatí. Měli jsme sice pizzerii v Kopaoniku, ale příjmy z ní zdaleka nestačily. Někdy vynášela víc a jindy méně, problém však byl v tom, že šlo o sezonní záležitost. A syn potřeboval peníze celý rok. Na pobyt v akademii, na cestování, na turnaje, vybavení,“ přiznávala Novakova matka Dijana, s čím vším se musela rodina vyrovnávat a jak těžké pro ni bylo shánět prostředky, aby syn mohl na cestě za svým cílem pokračovat.

„Oni se oháněli skutečně, jak se dalo, a pracovali tvrdě od rána do noci, jen aby pro syna sehnali peníze. Už v jeho deseti ho tady všichni považovali za tenisový fenomén a rodiče by se přetrhli a sedřeli, jen aby mu mohli zaplatit všechno potřebné.

U nás v Kopaoniku leží dlouho sníh, takže venku na kurtech se hrát nedalo. Za tenisem se muselo pod střechu do haly a štěstím pro Novaka a jeho další tenisový růst bylo, že u čtyřhvězdičkového hotelu Grand sportovní hala stála. Hrál se v ní basketbal a také fotbal, ale když se položil na palubovku koberec, sloužila i pro tenis.

Nebyla to však laciná záležitost, protože pronájem přišel na pětadvacet německých marek na hodinu, což v dobách tehdejší hyperinflace byly veliké peníze. Oni je však pokaždé sehnali, jen aby kluk mohl trénovat. Přes den dávali lekce lyžařům, navečer vyváželi, aby pak dlouho do noci obsluhovali hosty.

A to všechno jen proto, aby vydělali peníze pro Novaka. Anebo si je půjčili a zadlužili se, jen aby měl Nole všechno,“ vzpomíná na rodinu Djokovičů a malého Novaka starousedlík z Kopaoniku Nebojša Komatovič, který dělal správce tenisových kurtů, na nichž Djoker jako kluk vyrůstal.



„Přišly chvíle, kdy si manžel musel půjčovat peníze od lichváře na vysoký úrok. Tak zle jsme na tom někdy byli. Nebrali jsme to nikdy jako oběť, ale jako pomoc synovi, o němž jsme nezapochybovali, že jednou dojde zaslouženého vrcholu,“ přiznávala i maminka Dijana, že synova tenisová kariéra byla pro rodinu vším.

Ostatně, i proto se vrátili do Bělehradu, když zjistili, že v horském letovisku, kde se tvrdě projevíly následky kosovského válečného konfliktu, by se Novakův růst zbrzdil, nebo dokonce zcela ustrnul.

„Nejenže jsme dál tvrdě pracovali, ale manžel se snažil sehnat i sponzory a přesvědčit je, že se jim vyplatí do syna investovat, protože jednou z něho nejlepší tenista určitě bude a jim se pak všechno vrátí. Jenže i to bylo svízelné... Národní tenisový svaz příliš financí neměl, sponzoři se také nenechali přesvědčit. Takových dětí, jako je náš Nole, si začne společnost všimnat a myslet na ně až později. Teprve když začnou vyhrávat, získávat ocenění a medaile.“

Pro rodinu Djokovičů však byla budoucnost jejich Nola, jak doma Novakovi říkají a jak se mu ve světě přezdívá, vším. Proto otcovy kroky vedly přímo do tenisového klubu Partizanu. Na jeho dvorcích přece vyrůstali Tipsarevič s Ivanovičovou, takže usoudil, že pro syna bude Partizan tím nejlepším.

„Ale chci pro něho jen ty nejlepší trenéry a pochopitelně i podmínky,“ připomínal hned při první návštěvě, i když moc dobře věděl, že se bude muset ohánět daleko více než dosud, protože synova příprava a tréninky budou stát mnohem víc než v Koponiku.



Ale oháněl se. A oháněl se ještě víc, když syn odešel do Německa do Piličovy akademie, tudíž vydaje zase narostly.

„Malý Novak to všechno vnímal a dobře věděl, proto ta jeho vůle a cílevědomost. Seděli jsme jednou s manželkou v restauraci na obědě, já dojídal špagety, když Novak prošel kolem nás a mířil ke kurtům.

„Nejdeš nějak brzy? Vždyť do začátku tréninku zbývá ještě dvacet minut,“ ujišťoval jsem se pohledem na hodinky, že já se nezpozdl, a s předstihem jde naopak on.

„Nebudu přece mrhat svou kariérou,“ odpověděl nám kluk, jemuž v té době bylo třináct a půl.

Nemohli jsme se z toho s manželkou ještě dlouho vzpamatovat, protože s podobným přístupem jsme se u žádných dětí v naší akademii nesetkali,“ vykresluje Nikola Pilič, jaký jeho srbský svěřenec byl a s jakou vážností ke všemu přistupoval.

„Ale to nebyla výjimka, protože on přicházel minimálně o čtvrt hodiny dřív pokaždé. Aby se připravil, rozcvičil, zahřál, absolvoval strečink a následně nepromarnil ani minutu z tréninku,“ přidává Pilič, aby byl obraz mladého Djokera dokonalý.



Podobné střípky do mozaiky vzpomínek přikládají i jiní, kteří v Piličově akademii Novaka poznali, připravovali se s ním nebo ho třeba vedli.

„Jeden rok jsme absolvovali soustředění v rakouských Alpách. Opravdu tvrdé a náročné soustředění, protože se tam trénovalo skutečně těžce. Všichni se proto těšili na venkovní party, všichni se na ni připravovali. Jen Novak za mnou přišel,“ vybavuje si při

vyšlovení jména Djokovič německý trenér, manažer a také vysoce postavený tenisový funkcionář Dirk Hordorff.

„Když půjdu večer ven, prospěje to mému tenisu?“ položil mi otázku, kterou jsem dost dobře nechápal.

„Jen jdi. Pobav se, vypij si sklenku vína, odpočiň si. Tvrdě jste pracovali a zasloužíte si to,“ přesvědčoval jsem ho.

Nenechal mě ani domluvit.

„Neptal jsem se, co by bylo dobré pro mě, ptal jsem se, jestli party prospěje mému tenisu,“ přerušil mě a já se nezmohl na odpověď,“ je i po letech konsternován kouč a zároveň viceprezident Německé tenisové federace Dirk Hordorff, jak tvrdě šel Djokovič za svým snem.



„Celý on. Veškeré jeho myšlení a veškerá příprava směřovala k tomu, že bude jednou na vrcholu. A vždycky si byl jistý, že se tam dostane. Přitom žádná arogance, namyšlenost či něco podobného z něho nevycházelo. Byl prostě takový. Jiný než my ostatní,“ přiznává Ernests Gulbis, jak moc se Djokovič od svých vrstevníků lišil. A od něj samého obzvlášť, protože o rok mladší Lotyš, pocházející z velice zámožné rodiny, která mu snesla všechno, nač jen pomyslel, byl a je pravým opakem Djokera.

Však se také netajil tím, že tenis je pro něho jen jednou velkou zábavou a že si chce především užívat života. Ve dvaadvaceti to sice Gulbis dotáhl na jedenadvacátou příčku v tenisovém žebříčku, když dokázal porazit třeba i Rogera Federera a mnohokrát potrápil i další hráče ze samého výsluní, jenže kdyby se alespoň trochu odřekl zábavy, alkoholu, kouření či nočního života, mohl být daleko výš.

„Já jsem prostě pravý opak Djokera,“ směje se pokaždé výčítkám, že měl na to prodat se tam, kde figuruje jeho vrstevník a mnichovský spolužák Djokovič.

Jen kdyby chtěl...



Djokovič se na samý vrchol prodat chtěl a na nic jiného nemyslel.

„Jednou jsme odjížděli na turnaj a Novak byl pochopitelně u minibusu mezi prvními. Našlo se samozřejmě pár opozdílů, kteří se loudali a dorazili pozdě. Už jsme měli být dokonce na cestě, ale na jednoho sedmnáctiletého kluka se muselo čekat. Když konečně dorazil, nemusel jsem zasahovat ani já, ani nikdo z přítomných trenérů.

„Přišel jsi pozdě! Poškozuješ mou kariéru,“ pustil se Novak, jemuž bylo tehdy třináct a půl, do hráče o tři a půl roku staršího,“ přidává Nikola Pilič další ze vzpomínek na srbského kluka, kterého měl rád jako vlastního syna.

„Právě pro jeho zarputilost a cílevědomost, kterou jsem na něm tolik obdivoval. To, jak byl na tenis upnutý a byl ochoten mu dávat úplně všechno. V životě i na kurtu. Stačilo mu třeba říct, že mu schází vláčnost v zápěstí a že pokud ji zlepší, bude mnohem lepší než dosud. V té době už byl mezi svými vrstevníky jedničkou, neboť jako čtrnáctiletý se stal v roce 2001 trojnásobným mistrem Evropy. Na šampionátu této věkové kategorie vyhrál dvouhru, čtyřhru i soutěž družstev a ještě k tomu získal pro tehdejší Jugoslávii stříbro v soutěži družstev na mistrovství světa juniorů.

Mnozí z jeho vrstevníků by se po takových slovech cítili dotčení, někteří by byli i uražení a dávali by to najevo. V jejich věku, s Novakovými úspěchy a ambicemi určitě. On byl ale jiný. Trénoval tak

dlouho a intenzivně, až se vláčnost jeho zápěstí zlepšila a na jeho úderech to bylo okamžitě znát.“

Piličovými radami a pokyny se řídil mladý Novak jako svatým příkázáním. A tak tomu bylo ve všem. Tenisovými lekcemi počínaje a životosprávou konče.

„Třeba i jeho stravovací návyky a vůbec jídelníček, na který byl z domova zvyklý, jsme museli upravit. Když se u nás objevil, tvrdil, že nemůže jíst nic jiného než pizzu a chléb. Anebo tu jejich česnicu, což je srbský sladký chleba, na který byl z domova navyklý. Stačilo s ním však promluvit a vysvětlit mu, že správná životospráva, vhodný jídelníček a pravidelný pitný režim jsou pro sportovce stejně důležité věci jako samotná tréninková příprava. Dal si okamžitě říct.“ Určitě i proto, že poznával, jak mu pobyt v akademii svědčí a na vysněné cestě vzhůru pomáhá.

Rok po prvním evropském zlatu přidal druhé v kategorii hráčů do 16 let, vyhrál dva prestižní juniorské turnaje ve Francii, v americkém Miami triumfoval na turnaji Prince Cup určeném pro osmnáctileté, na turnaji ITF v Pančevu porazil soupeře dokonce o tři roky starší, než byl on sám.

Tenisový svět se už naučil vnímat a vyslovovat jeho jméno, protože mladičkový Srb se dral žebříčkem vzhůru. Po pěti absolvovaných turnajích ITF na čtyřicáté místo mezi všemi mladými tenisty světa.



„Naše cesty se musely rozejít. Strávil u mě přes čtyři roky, během nichž ohromně vyrostl, tenisově i myšlením. Dokázal si vzít poučení ze všeho, z rad, ale také z porážek.

Na jednom z turnajů vypadl se starším hráčem z Nového Sadu. Nedalo mu to, hned po utkání jsme sedli a on ho rozebíral a analyzoval. Průběh, hru protivníka i svou, chyby, jichž se dopouštěl.

Počínal si tak důkladně a precizně, že má žena, která je také Srbka, soustředěně poslouchala a nakonec prohlásila: „Mluví o tenise jako ty. A stejným způsobem ho i analyzuje. Jste jím stejně posedlí.“

Měla pravdu, Novak byl a je tenisem skutečně posedlý, a proto potřeboval jít zase dál.

Nemohl jsem s ním však nadále jezdit po turnajích jako dřív a věnovat se jenom jemu. Měl jsem svou školu a své žáky, o které jsem se musel také starat. A on potřeboval někoho, kdo bude vést výhradně jeho. Měl výborné rychlé nohy, pružnost, dobrou koordinaci pohybů, postřeh a odhad. K tomu všemu skvělou předvídavost, která ho k cestě vzhůru předurčovala.

Když vám totiž pošle soupeř míček přes síť dvousetkilometrovou rychlostí, potřebujete tu nejlepší motoriku, odhad a předvídavost, abyste ho zasáhli. Ani příliš brzy, ani příliš pozdě, ani příliš vysoko, ani příliš nízko. A Novak obrovskou předvídavost už jako kluk měl.

Je to dar, stejný jako třeba hlas. Proto jsem tvrdil a tvrdím, že Djoker je na tom v tomto směru stejně jako Pavarotti na operním pódiu,“ vyprovázel Pilič svého mladého svěřence a chráněnce na samostatnou dráhu.

„Strávil jsem u něho čtyři roky a nikdy na něho nezapomenu. A budu mu za všechno celý život vděčný. Německá přísnost, tamní perfekcionalismus a dokonalá organizovanost naprosto všeho mě naučily, jak zvládat sám sebe,“ přiznával i Novak Djokovič, že lepší školu dostat nemohl. A nebylo rozdílu, zda šlo o školu tenisovou či životní.

Když i ohňostroj vyvolává trauma

Nerad se vrací do dětství. Tedy přesněji řečeno, nerad se vrací do let, kdy spor o Kosovo, eskalující už po řadu dlouhých měsíců, přerostl v otevřený válečný konflikt. Oni v něm žili. Malý Novak v něm vyrůstal. V Kopaoniku ležícím jen pár desítek kilometrů od hranic s Kosovem, v Bělehradě, kam se s rodinou v sedmadvadesátém roce přestěhovali, zrovna tak.

Nad hlavou jim den co den létaly stíhačky a bombardéry, zem se otřásala explozemi, baráky se hroutily jako domečky z karet. Schovávali se v krytech i třeba dva týdny, modlili se, aby nálety vzdušných sil NATO přežili, aby některá z bomb, jimiž letouny zasypávaly po tři dlouhé měsíce celé Srbsko, neexplodovala právě v jejich blízkosti. Aby se břicha obludných šedivých bombardérů neotevřela a vypouštěné bomby, připomínající při letu vzduchem roztančené dětské kuželky, neničily po dopadu na zem všechno živé i neživé. Aby si nevybíraly novou a novou daň na lidských životech.



„Vzpomínám na své dvanácté narozeniny, které jsme slavili v betonovém krytu v domě, kde bydlela naše teta. Společně s námi se tam schovávalo dalších dvacet rodin někdy i osmadvacet nocí v kuse.

Ten květnový den v devětadevadesátém se ale rozhoukaly sirény hned ráno a my museli prchat do úkrytu takovým kalupem, až maminka upadla, udeřila se do hlavy a omdlela. Mladší bráškové se rozbrečeli a nebyli k utišení, protože letadla bombardující město burácela na obloze stále silněji.

Víc než kdy jindy...

I ty příšerné F-117 mezi nimi byly.

Zdi domů se otřásaly a rezonovaly novými a novými explozemi, do toho křik na smrt vyděšených lidí, úprk ulicí.

Opravdu ošklivý obraz. A pak ta úleva, když hluk ustal. Mohli jsme s bratry vyběhnout ven a křičet jako pominutí: „Jsme v bezpečí! Jsme v bezpečí!“

Jednu výhodu ale pro nás ta ošklivá doba paradoxně přece jen měla. Při náletech zůstávaly školy zavřené, takže pokud zrovna nehoukaly sirény, mohli jsme být od rána do večera venku na kurtech.

Přesto nemám ty vzpomínky rád. Zvláště když se pořád vrací. I teď. Dodnes, když slyším třeba ohňostroje, vybavují se mi nepříjemné pocity, kdy jsem se uprostřed každé noci při bombardování probouzel. Pořád cítuji trauma, když slyším velký hluk a rámus,“ přiznal Djoker v jednom z rozhovorů, kdy se byl ochoten vrátit ve vzpomínkách do dětství a inkriminovaného roku 1999, jak citelně ho válečná léta poznamenala.



Jak hluboce se vryla do jeho paměti dětská léta v Kopaoniku, jehož okolí se stalo v době vrcholícího válečného konfliktu permanentním terčem

desítek a desítek náletů bombardérů NATO zaměřených na radarovou stanici na samém vrcholu dvoutisícového Pančičova vrchu, stejně jako na hotel Brzeće vzdálený necelý kilometr od letoviska, neboť velící generálové NATO žili v mylném přesvědčení, že právě ten se proměnil v základnu srbského armádního velení.

„Zůstaly z něho jen ruiny. Rozbité a ohořelé trosky. Tak tomu bylo v celém Kopaoniku. Celé naše středisko zničila válka. Tenisové kurty, na nichž malý Novak trénoval, se proměnily v chátrající úhor zarůstající plevelem a křovisky a rozpadající se před očima,“ ukazuje osmačtyřicetiletý bývalý správce areálu Nebojša Komatovič návštěvníkům, kteří sem zabloudí, tři kurty, na nichž tenisový velikán Djoker začínal.

V Bělehradě, kam rodina Djokovičů z Kopaoniku přesídlila, si protrpěla bombardování také, protože i srbské hlavní město bylo po dobu osmasedmdesáti dnů vystaveno intenzivním náletům bombardérů. Pupy dopadaly na armádní velitelství, průmyslové objekty, stejně jako na budovu a vysílač srbské státní televize nebo rezidenci čínského velvyslanectví. Vzdušné síly NATO se zaměřily i na vojenskou školu v samém sousedství tenisového klubu Partizanu. Na domy ve městě také.

A všude umírali lidé. I sestra Jeleny Genčičové při jednom z náletů zahynula.



„Život ale musel jít dál, nebylo možné jen sedět doma, plakat a modlit se. Zvláště děti jsme nemohli držet v jednom kuse mezi čtyřmi zdmi, protože by to pro ně bylo ještě horší a otřesnější. Proto, jakmile ohlásily sirény konec náletů, vyráželi naši kluci ven. Hlavně na tenisové kurty hned přes ulici, kde jsme bydleli. Novak se svými bratry Markem a Djordjem tam byli často od rána do večera. V deset dopoledne z domu vypadli,

v deset večer se vraceli,“ vzpomíná Dijana Djokovičová na týdny bombardování a hrůzy, které si s rodinou prožívala.

„Nechávali jsme tehdy tenisové kurty pořád otevřené. Během náletů, které trvaly od března do června nekonečných 78 dnů, sem děti mohly v jednom kuse. To proto, aby mladí mysleli i na něco jiného než na zvuk sirén ženoucí je do krytů a bombardéry na nebi. Museli jsme jim pomoci přežít,“ popisoval generální manažer tenisového klubu Partizanu Dušan Grujič, jak to v bombardovaném Bělehradu vypadalo.

„Tenis byl skutečně jedinou věcí, která držela děti i nás vůbec při smyslech,“ přiznal Novakův strýc Goran.

„Ty děti to drželo opravdu při životě. A všechny prožitky a zkušenosti jim zároveň otvíraly oči. Formovaly a ovlivňovaly jejich budoucí život,“ cítila Novakova trenérka Jelena Genčičová, jak silně na její malé svěřence válka působí.

„Hrůzně. V prvních dnech bombardování jsme zůstávali v jednom kuse zavření v bytě, ale pak už jsme si ven troufali. A čím dál častěji, i když znějící alarm sirén a hukot bombardérů nepřestával být zlověstný. Ale nějak jsme se utěšovali a uklidňovali tím, že když se naše okolí už jednou cílem náletů stalo, neměly by se bombardéry vrátit zase až tak brzy,“ doznává sám Djoković.

„Určitě i díky válečným prožitkům a všemu, s čím se musel v dětství vyrovnávat, je Novak tak silný,“ opakovaně připomínal Djokerův trenér Marián Vajda, jak válečný konflikt a bombardování Bělehradu jeho svěřence na cestě k vrcholu silně ovlivnilo, utvrdilo a působilo na formování jeho osobnosti.

Rodičovské přikázání: Jsi nejlepší. Ze všech nejlepší

Stoupal vzhůru a tenisový svět ho pomalu registroval.

Už jako patnáctiletý patřil Novak Djokovič v generaci svých vrstevníků Španěla Rafaela Nadala, Angličana Andyho Murraye, Čecha Tomáše Berdycha či třeba Francouzů Richarda Gasqueta a Gaëla Monfilse k výjimečným zjevením.

„Má podobný herní styl jako Andy Murray, ale v mých očích je výš. Především pro víru v sama sebe, kterou v sobě skrývá,“ prohlásil o mladém Novakovi uznávaný tenisový expert Darren Cahill, když na něm chtěli, aby prostudoval juniorské žebříčky a promluvil o největších talentech, jimž patří budoucnost.

„Pro mě je ten srbský chlapec dvojkou hned za Nadalem,“ věštil, aniž by k tomu potřeboval kříšťálovou kouli.

Samo sebou že rodinu Djokovičů takováto prognóza potěšila, jen otec Srdjan z ní zase až tak nadšený nebyl. Chtěl vidět syna ještě výš. Nepřipustil, že by jeho Novak nebyl ze všech nejlepší. Že by on neměl být jedničkou.

„Ty jsi tady nejlepší ze všech. Ty jim to dokážeš,“ hustil do svého potomka všude, kam s ním přijel. A ač tenisový samouk, jenž ještě před pár lety o téhle hře vůbec nic nevěděl a všechno začal pochyťávat až teprve od chvíle, kdy Jelena Genčičová vyřkla své zlaté proroctví, vůbec nepřipustil, že by se mohl mýlit. Že by jeho syn na Olymp nevystoupal.



„Novak byl sice už jako kluk neuvěřitelný hráč, ale jeho táta Srdjan byl ještě neuvěřitelněji posedlý představou, že se světovou jedničkou skutečně stane. I proto byl pomalu proti každému v opozici, proto do kluka v jednom kuse vtloukal, že je lepší než ostatní.

Sám jsem přivedl do první světové stovky na čtyřicet hráčů, ale nikdy bych se neodvážil něco podobného tvrdit, protože tenisové cesty bývají zrádné. To jenom Goran Ivanišević, který malého Novaka do mé mnichovské akademie doprovázel a prvních pět dnů tam s ním strávil, mně přičítá po letech něco, co jsem nikdy nevyřkl.

To Srdjan byl až za hrob přesvědčen o schopnostech, kvalitách, talentu a síle svého syna. Co přesvědčený, on byl svou vizí přímo uamanutý.

Kdo by se mu ale ostatně mohl divit, když v téhle nevyočitatelné a dopředu neodhadnutelné ruletě zvané tenis na něho vsadil všechny rodinné žetony?!“ odpovídal v jednom z on-line rozhovorů se čtenáři časopisu *Der Spiegel* Nikola Pilič na dotaz směřující k Djokerovým začátkům v jeho akademii a čtyřem rokům, jež v ní prožil.



Otec Srdjan chtěl syna tlačit výš a výš, už mezi juniory z něho chtěl mít hvězdu, ale přitom si sám moc dobře uvědomoval, jak moc je limitují peníze.

Bolestné poznání.

Kruté procitání, když se vracel z jednání s potencionálními sponzory, jež se snažil přesvědčit, že investovat do synovy kariéry je stejně výhodné, jako spojit své jméno s mléčnými výrobky, srbským ovocem nebo spotřebními produkty.

Kolik jen podobných schůzek absolvoval, kolikrát se vracel s nepořízenou...

„Ale nevzdával se. Chodil na další a další. A pokaždé s přesvědčením, že na toho pravého a hlavně ochotného sponzora už konečně musí narazit a že peníze pro Novaka zajistí.

A s naší tenisovou federací to bylo stejné. Nenechal se odbýt, i když mu tam v jednom kuse vykládali, že s rozpočtem dvou milionů dolarů si vyskakovat nemohou a prostě nemají na to, aby zrovna našemu Novakovi něco přihodili na pobyt u Piliče nebo na cesty po turnajích.

Byla to těžká doba. Velice těžká pro celé Srbsko i pro nás,“ vzpomíná Novakův strýc Goran, který se jako laik rovněž zcela ponořil do tenisu, aby to nakonec po letech dotáhl až do křesla viceprezidenta Srbské tenisové asociace a ředitele Turnaje ATP v Bělehradě, s čím vším se musela rodina vyrovnávat.

„Nikdo se o nás nestaral, nikdo nám nic nedal. Zatímco Murray, Nadal, Berdych i další vrstevníci našeho Novaka už měli své sponzory, anebo alespoň někoho v zádech, my byli na všechno sami,“ připomíná s hořkostí, kterou nedokáže ani po letech skrývat.

„A přitom peněz pro Novaka bylo zapotřebí stále víc a víc, protože rostl on i jeho výdaje. Začal jezdit po turnajích, takže i cestovné

a ubytování stálo hodně, nemluvě o všem dalším, co bylo zapotřebí a co se muselo platit. Drželi jsme však při sobě a potřebné finance pokaždé dokázali sehnat,“ vysvětluje Novakova maminka Dijana, proč je její syn na rodinu tak silně fixovaný.



Samozřejmě že nedostatek peněz mladého Nola limitoval. Pochopitelně že i srbský pas představoval v poválečné době veliký handicap, zvláště když na jeho zemi byla uvalena klatba a Evropa i svět na ni pohlížely všelijak.

Nemohl si dovolit to, co ostatní. Neměl na to, aby křižoval celý svět, aby jezdil z jedné země do druhé, pendloval od města k městu a od turnaje k turnaji a zkoušel štěstí. Aby nahlížel pod povrch tenisového mumraje, okukoval, sbíral zkušenosti a otloukal se jako jiní. Třeba právě jako o pouhých jedenáct měsíců starší Rafael Nadal nebo jen o sedm dnů před ním narozený Andy Murray. Anebo jako Francouzi Richard Gasquet s Gaëlem Monfilsem. Jako Čech Tomáš Berdych.

„Ale i tohle mu paradoxně pomohlo, protože věděl, že si musí vystačit s tím, co má. Že se s tím musí naučit vyžít a prorazit. Že je prostě odkázaný na sebe. Handicap proměnil ve svou přednost,“ připomíná bývalý nehrající kapitán srbských nadějí Jovan Lilić, který na evropském šampionátu ve Francii v roce 2003 a rok poté i v italské Veroně přivedl své mladé družstvo k primátu. Samozřejmě že zásluhou Novaka Djokoviče, který vyhrál všech šest svých zápasů.

„Zatímco my měli všechno a životem a tenisem se hlavně bavili, on počítal, co bude dobré pro jeho tenis a další kariéru. My byli

samý vtíp, humor, mysleli na to, jak si co nejvíc užít, a o víc se nestarali. Novak nad vším soustavně hloubal a přemýšlel, neustále něco rozebíral, analyzoval a zvažoval,“ přiznává lotyšský tenista Ernests Gulbis, že v Piličově akademii se během společně strávených let oni dva s Djokovičem lišili jako den a noc.

Zatímco jeho rodina neměla o peníze nouzi, neboť otec byl v Lotyšsku významným a hlavně úspěšným investičním podnikatelem, maminka uznávanou herečkou, takže synovi mohli dopřát, nač si jen vzpomněl a ukázal, mladý Novak musel počítat a každý dolar či euro obracet. I to ho formovalo a utvářelo. Pro život i pro tenis.



Objel tři mládežnické turnaje Futures v Německu a Srbsku, ale neúspěšně. Zapadl mezi bezejmenné. Tvrdá rána. Kruté vystrízlivění. A pro otce Srdjana doslova šok, protože jeho syn byl přece předurčen k tomu, aby se stal nejlepším z nejlepších. A najednou vypadne, sotva do turnajů vstoupí.

Že by se něco zadržlo? Že by naplánovanou cestu k vrcholu, o jejímž úspěchu nikdo nepochyboval, začaly provázet komplikace? Že by snad všechno, co Novak a jeho rodina tenisu obětovali, mělo přijít vniveč?

Potřeboval jen čas. Trochu dospět a dozrát. Přehoupnout se přes patnácté narozeniny a nakročit k dospělému věku. Vrátit se domů do Bělehradu.

V červnu roku 2003 dostal divokou kartu na tamní turnaj Futures. V prvním kole porazil svého krajana Madjarovskiho, figurujícího v pavouku jako čtyřka. V následujících dvou zápasech vyřadil další srbské tenisty Sebescena a Tošiče, v semifinále Čecha Pospíšila, aby

putování završil vítězstvím nad Španělem Victoriem Cesarem Ferrerem.

„Pamatuji si ho. Stejně jako na zápas s ním, který jsem prohrál 6:4, 5:7, 5:7. Byl to jeho vůbec první takovýto turnaj. Přijel, neměl na kontě ještě ani bod, ale na šestnáctiletého kluka toho uměl až neuvěřitelně hodně. Dvakrát jsem nad ním vedl 4:1, ale nestačilo to. Navrch měl stejně on,“ nezapomněl ani po letech na první setkání s klukem Djokovičů český tenista Jaroslav Pospíšil.

Ten kluk Djokovičů nakonec celý turnaj vyhrál. Svůj první turnaj v životě.

„Nastupoval jsem s jediným cílem – dostat se přes první kolo a získat první profesionální body. Jenže já vyhrával a postupoval dál a dál, abych nakonec získal titul. V mé vlasti. V mém rodném městě. Všechno to bylo nad plán a nad očekávání, jež jsem měl. Najednou jsem se přesvědčil, že mohu soupeřit s opravdovými profesionálními tenisty. Co soupeřit, já najednou poznal, že je mohu i porážet,“ nezapomněl nikdy Djoker na své první velké vítězství a také body, které ho vynesly na 767. místo světového žebříčku.

Neskutečná proměna, která se s ním udála. Obrovská infuze sebevědomí a sebedůvěry, kterou mu bělehradský triumf dodal.

Za dva týdny se dostal na dalším turnaji do semifinále, aby si stejné tažení po dalších čtrnácti dnech zopakoval.

Novak se naučil vyhrávat. A také počítat, jak stoupá výš a výš juniorským žebříčkem i celosvětovým pořadím, neboť jako šestnáctiletý končil rok 2003 na 679. příčce.



Vzestup, o němž byl jeho otec skálopevně přesvědčen, ovšem teprve začal. Byl však rychlý, neboť mladý Djoker se dral dopředu nikoli po desítkách, ale rovnou po stovkách míst. A to si stačil odbýt i daviscupovou premiéru mezi dospělými, neboť v dubnu roku 2004 dostal ve společném družstvu Srbska a Černé Hory příležitost v utkání euroafrické zóny proti Lotyšsku. Střetnutí v Bělehradě už bylo rozhodnuté, když Djokovič nastupoval na kurt proti Janisi Skroderisovi.

Do historie nejslavnější týmové soutěže se sice jako nejmladší hráč nezapsal, neboť 11. dubna mu do dovršení sedmnácti scházelo dvacet dnů. Mohammeda-Akhtara Hossaina z Bangladéše netrumfnul. Tomu bylo totiž v předchozím ročníku 13 let a 326 dnů, když se objevil na dvorci a postaral se o zápis do statistik, který už nikdo nikdy nepřekoná. Hned v následujícím ročníku bylo totiž rozhodnuto, že minimální věková hranice daviscupového reprezentanta je stanovena na čtrnáct let.

Pro Novaka však bylo podstatné, že premiérové střetnutí zvládl, Skroderise porazil a jeho reprezentační tým postoupil do dalších kol, aby se nakonec přes Portugalsko a Maďarsko dostal do skupiny A.

Znovu si potvrdil, že dovede vyhrávat.

Zase poznal, že je schopen porážet tenisty, kteří se pohybují v tenisových kruzích vysoko nad ním.

Opět přesvědčil o pravdivosti slov Darrena Cahilla, který už v patnácti na tom snědém, černovlasém srbském klukovi oceňoval skvělý pohyb, až neskutečnou herní předvídatost a parádní obouručný behkend, k němuž se uchýlil na radu své první trenérky Jeleny Genčičové a který neustále zlepšoval. Na challengeru v Budapešti,

kde to z kvalifikace dotáhl až k celkovému vítězství, to ostatně dokázal.

Doma v Srbsku, kde vyhrál turnaj Futures F5, zase. A v německých Cáchách na dalším challengeru zrovna tak.

Za jediný rok přeskočil na žebříčku pět set míst, prodral se do první světové dvoustovky a sezonu končil jako 186. hráč světa.



Měl to být šťastný a promyšlený tah, když rodinná rada rozhodla, že potřebuje trenéra, který ho soustavně povede, bude nápomocen v dalším vzestupu radami i zkušenostmi, bude s ním kočovat světem a absolvovat turnaje. Mělo jít o virtuózní tah, když si vybrali vyhlášeného a uznávaného Itala Ricarda Piattiho, ale záhy se ukázalo, že tahle sázka prostě nevyšla.

V době balkánských sporů, občanských válek a přežívajících nacionalistických vášní mu srbská rodina Djokovičů neměla za zlé, že zároveň vede Chorvata, to jí spíše vadilo, že o osm let starší Ivan Ljubičić, deroucí se do role světové trojky, má u Itala přednost. A jak byl hlavně otec Srdjan přesvědčen, bylo tomu prakticky ve všem. Nikdo mu nevymluvil, že na jeho syna má tato dvojkolejnost negativní dopad. Že ho brzdí a sráží. Že trenérský veterán Piatti myslí víc na to, jak s Ljubičićem proniknout do první trojice, než jak z jeho syna udělat jedničku.

„Ono to ale prostě opravdu nemohlo fungovat, jak jsme si původně představovali. Piatti je skvělý trenér a dobrý člověk, ale v jeho roli bylo skutečně moc těžké pracovat se dvěma rozdílnými hráči, jako jsme byli my dva. Natož jim dávat stejně,“ přiznal i sám Novak Djoković, že šlo nakonec o rozchod z rozumu.

„Nebyl to pro mě hořký rozchod, i když jsem věděl, že se z Nola časem jednička skutečně stane. A jeho otec mě o tom nemusel vůbec přesvědčovat, protože za ta léta, co se v téhle branži pohybuji, jsem hned poznal, že jeho tenisový vývoj se ubírá správným směrem. Navíc z něho vyzářovala tak obrovská motivace, jakou jsem u jiných hráčů necítil. A že mně jich něco prošlo rukama,“ vykládal i Piatti bez jakýchkoli vášní a emocí v rozhovoru pro italský *Il Giornale*, když se v květnu s mladým Djokovičem rozešli.

„Chtěli, abych se věnoval jen a jen jemu, abych mu dával veškerý čas a rady. Abych se s Ljubičićem rozešel, protože v Novakovi se vzhledem k jeho mládí a talentu skrývá daleko větší potencionál, a je jen na mně, abych ho naplno rozvinul.

Odmítl jsem. To prostě nešlo, protože s Ivanem jsme byli až příliš propojeni. Bral mě nejen jako trenéra, ale i jako druhého otce. Nešlo to udělat také proto, že ‚Ljubi‘ zrovna den předtím porazil na Roland Garros domácího Julienu Benneteaua. Poprvé v životě se dostal do grandslamového semifinále.“



Novak se musel obejít bez Piattiho a rodinná rada hledala dál, o to zarytěji a usilovněji. Na sedmnáctiletém Nolovi bylo, aby budoucího trenéra přesvědčil svými dosavadními výsledky, výhrami, dalším vzestupem.

A on skutečně plnil, co se od něho čekalo. Začal hned začátkem roku v australském Melbourne. Z kvalifikace se prodral do prvního kola, jenže tam ztroskotal na pozdějším ruském vítězi Maratu Safinovi. Pak však vyhrál challenger v italském San Remu, na pařížských dvorcích postoupil do druhého kola, kde nestačil

na Argentince Guillerma Coriu, který se rok předtím dostal na Roland Garros až do finále.

A v Londýně se probojoval ve Wimbledonu dokonce až do třetího kola. Teprve v něm ho vyřadil Francouz Sébastien Grosjean.

Mladý Novak už sice nezdolával světový žebříček veleskoky po stovkách míst, ale vzhůru stoupal pořád. Poprvé nakoukl do první světové stovky, a když pak v září na svém čtvrtém grandslamovém turnaji v životě zopakoval wimbledonské tažení a i na US Open se probojoval do třetího kola, bylo jisté, že první stovku už neopustí. Prohra s o čtyři roky starším Španělem Fernandem Verdascem na tom nemohla nic změnit. Už v ní figuroval. Natrvalo.

Poté, co v posledním velkém turnaji roku v pařížské hale Bercy porazil desátého hráče světa Argentince Mariana Puertu a vypadl až v osmifinále se Španělem Tommym Robredem, ocitl se dokonce na 78. příčce mezi stovkou TOP hráčů světa. Patřil vůbec k nejmladším hráčům ze všech.

Tenisový svět už neměl pochyb, jak pronikavě bude nový meteorit na jeho nebi v příštích letech zářit.

Táto, na objímání je ještě brzy

Hnal se k němu okamžitě. To tak, aby ho táta neobjal první. Aby mu první negratuloval. Vždyť na antuce v Amersfoortu vyhrál jeho Novak první opravdu velký turnaj v životě a stal se mezinárodním šampionem Nizozemí. A suverénně, protože pro trofej a finanční prémii dokráčel, aniž by ztratil set.

Konečně se potvrdilo, co předpovídal, čemu od synových šesti věřil a o čem přesvědčoval všechny kolem sebe.

Všechno klukovi obětoval. Celý dosavadní život. A teď je to tady. Vítězství, trofej z okruhu ATP, peníze. A také synův skok do první světové dvacítky. Na vrchol už má blízko. Hodně blizoučko. Proto stisky a obětí, proto vřelé gratulace. Dokázali to.

Teď už nebude muset chodit s prosíkem po sponzorech a žádonit, aby pomohli a na synovu kariéru alespoň nějakým obnosem přispěli. Nebude jim muset vykládat, že se jim všechno mnohonásobně vrátí, protože jeho Novak jednou šampionem šampionů určitě bude. Už teď litují, že ho neposlechli, nedali na něho a posílali ho o štaci dál.

Mizérie končí, rodina Djokovičů něco znamená. A bude znamenat ještě víc, to ať si všichni zapíší.



Teď už ani na odchod z rodného Srbska myslet nemusí, jako tomu bylo ještě začátkem roku. Takovéto myšlenky se jim honily hlavou, protože už pomalu nevěděli, jak dál.

Mizerná doba. Ještě horší časy. Téměř všichni kolem tou myšlenkou načichli. Co doma? Jaké vyhlídky a perspektivy jim Srbsko nabízí? Vždyť pomoci se nedočkali a nedočkají. A lepších časů? Kdo ví, kdy přijdou...

Teď se jim otvírá svět. Synovi i jim všem. Proč tedy volání nevyslyšet, když by o jejich rodinu všude tolik stáli?

Jelena Genčičová s tím přišla a přidávala hned i argumenty a příklady. Nejen Moniku Selešovou, ale i Jelenu Jankovičovou, Anu Ivanovičovou. Stačí jen projevit zájem. Djokovičovu matku Dijanu tou představou nakazila. Vždyť nejen pro nejstaršího Novaka, ale i o čtyři roky mladšího Marka a jedenáctiletého Djordje by se otevřel svět.

Otec Srdjan nechtěl, aby rodinné debaty prosáky za zdi jejich bytu, ale i tak se jisté informace ven dostaly. A novináři se jich hned chytili, protože pro ně to bylo téma jako hrom.

Djokovičovi opustí Srbsko. Mladý talent Novak si vybere novou zemi, za kterou bude hrát, spekulovalo se na stránkách srbských i zahraničních novin, ale také na internetových portálech. V Anglii došli dokonce až tak daleko, že měli pomalu za hotovou věc, že se přestěhují na ostrovy. Dokonce probírali, zda by se nenašli rodinní předci pocházející z ostrovů, díky nimž by mohl srbský kluk ještě před dovršením devatenácti let získat britské občanství. A kdyby jen to – oni už si pohrávali i s představou, že britskému tenisu spadne z nebe talent, který se stane nástupcem Freda Perryho, a jednou pro svou novou zemi vyhraje Wimbledon.

Ještěže sám Novak všechno utnul. Otec mu byl vděčný, když pronesl, že nikam nechce. Že on i oni všichni jsou součástí Srbska a že je hrdý na to, odkud pochází.

„Opravdu jsem do jiné země přesídlit nikdy nechtěl, protože má zem je součástí mého já, stejně jako jsem já součástí Srbska. A jsem na to hrdý. Zažili jsme těžké časy, ale ty nás jen posílily,“ opakoval pak jeho kluk ještě mnohokrát.

Teď už nemusí. Vyhráli Amersfoort a bude líp. I proto ty gratulace a vřelá objetí... Konečně si Srdjan mohl zhluboka vydechnout.



Syn ho ale zarazil.

„Chci to, co jsem chtěl už v šesti letech. Být světovou jedničkou. Až pak mi můžeš gratulovat,“ krotil nadšení a euforii, která nejen otce, ale celou rodinu Djokovičů po Novakově vítězném tažení nizozemským turnajem ovládla.

A on jím kráčel skutečně suverénně. Nejdřív se vypořádal s krajanem Borisem Pašanskim, pak přišel na řadu Čech Tomáš Zíb, ve čtvrtfinále Francouz Marc Giquel, v semifinále pak nedal šanci nasazené jedničce Argentinci Guillermu Coriovi. Také finále zvládl, i když měl proti sobě copatého Chilana Nicoláse Massúa, o osm let staršího olympijského vítěze dvouhry i čtyřhry z Atén 2004, který už jednou v Amersfoortu vyhrál. Teď měl stejné ambice a choutky, jenže Novak je zkrotil. A zase ve dvou sadách. Dutch Open pořádaný již od roku 1957 a konající se postupně v Hilversumu, Amsterdamu a od roku 2002 na antuce v Amersfoortu vyhrál. Jako třeba Jihoafričan Cliff Drysdale, Australan John Newcombe, domácí vítěz US Open a báječný deblista Tom Okker. Jako legendární Argentinec Guillermo Vilas, rakouský vítěz tenisové Paříže Thomas Muster. Anebo

jako Maďar Balázs Taróczy, který na tomto turnaji triumfoval hned pět-krát po sobě, což se nikomu jinému nepovedlo. Jako Češi Tomáš Šmíd, Karel Nováček či Ctislav Doseděl, kteří tady v minulosti také vyhráli. Teď je na seznamu vítězů i jméno Novak Djoković.

Ale klukovi to nestačí. Chce víc. Vyhrávat další a další turnaje. Triumfovat na Grand Slamech. Být světovou jedničkou.

Dobře jsem ho cepoval. Správně vychoval, mohl být náležitě pyšný táta Srdjan. Je skutečně synem svého otce. Klukem s těmi nejvyššími ambicemi. Takovým, jakého jsem ho chtěl mít.



Byl to pro rodinu Djokovićů moc příjemný červencový týden v historickém Amersfoortu. Příjemný i proto, že prize money na Dutch Open vyletěly ten rok na 323 250 eur.

Na Roland Garros vydělal Novak postupem do čtvrtfinále 149 590 dolarů, teď k nim přibyl další slušný balík, 104 000 dolarů. Dokonce takový, že rodina Djokovićů se může v tenisovém světě etablovat a začít podnikat, jak se na její ambice a touhy sluší a patří. Zvláště když Dutch Open vyprší za dva roky licence a je na prodej. Rodina vycítila a zavětrila příležitost. Otec Srdjan a jeho bratr Goran začali jednat.

Za nově vzniklé situace, kdy Novak stoupá na tenisovém nebi vzhůru, už nebude tolik složité rozehrát partii, kdy se samotní sponzoři budou předhánět v nabídkách. Srbsko přece v této době velkou událost potřebuje, aby se světu patřičně ukázalo. Bělehrad je předurčen k tomu, aby se tam turnaj ATP konal. Všichni najednou na tuhle výzvu slyšeli. Vláda, ministerstva, státem vlastněná společnost Telekom Srbija.

Rodina Djokovićů licenci na turnaj patřící na okruhu ATP World Tour do kategorie série 250 koupila a na čtyři roky ho přenesla do srbského

hlavního města, než ho řídicí organizace ATP nahradila v kalendáři sezony 2013 düsseldorfským Power Horse Cupem. Pochopitelně jako své vlastnictví, a tudíž pořádané pod ředitelováním Novakova strýce Gorana. A samozřejmě za účasti domácí hvězdy Novaka Djokoviče, který květnový turnaj na otevřených antukových dvorcích klubu SRPC Milan Gale Muškatirović vyhrál hned v premiérovém ročníku 2009 a dva roky poté znovu.

Proto žádný div, že otevřený šampionát země tulipánů a větrných mlýnů představoval pro Novaka a celou jeho rodinu zlom. A pochopitelně nejen proto, že vytáhlý, černovlasý Nole vyhrál v Amersfoortu svůj první velký turnaj v životě.

Námluvy nad Seinou

Šťastné setkání, osudové pro oba. Pro Novaka stejně jako pro slovenského trenéra Mariána Vajdu, kterého si rodinná rada Djokovičů, v níž měl samozřejmě hlavní slovo otec Srdjan, vyvolila, aby pokračoval tam, kde Jelena Genčičová začala, Nikola Pilič na ni ve své akademii navázal a italský kouč Ricardo Piatti měl cestu jejich Nola k tenisovému výsluní završit. Měl, ale nezavršil, protože nebyl ochoten se věnovat bezvýhradně jen jejich synovi, jak Srdjan s nelibostí připomínal.

To odmítnutí a Italova neochota rozejít se s Chorvatem Ivanem Ljubičičem mu nebyla po chuti. Nikdy si nezvykl, že by se jeho nabídky odmítaly. Zvláště když přicházel s tím, že přivádí budoucí jedničku světového tenisu. Hráče, který bude jen a jen vyhrávat a jemuž se budou všichni klanět.

Od Mariána Vajdy očekával něco podobného. Byl přesvědčen, že slovenský kouč se nebude ani chvíli rozpakovat a po nabídce okamžitě skočí, že se do ní zakousne a za boha ji nepustí. Vždyť mu servíruje hotový poklad na stříbrném podnosu.

Sám se během své kariéry dostal přece v žebříčku nejvýš na 34. místo, ale jeho syn Novak stoupá a bude stoupat výš. Bude vyhrávat velké turnaje, Grand Slamy, stane se nejlepším ze všech. Vajdovi se už v životě nepoštěstí, aby za ním někdo přišel a podobného hráče mu přivedl. Vždyť dosud trénoval jen své krajany Kučeru a Hrbatého. Pravdou ale také je, že i na úspěších slovenského daviscupového týmu se podílel, když se přes Španěly, Holanďany a Argentince Slováci dostali až do finále, kde teprve po velké bitvě padli s Chorvaty. A se slovenskými hráčkami v roce 2002 ženský Fed Cup dokonce vyhrál.

Měli ho prostě proklepnutého důkladně a ze všech stran. I to, že on, stejně jako syn jsou z Ost bloku a že si tedy budou rozhodně bližší, než kdyby Novaka vedl trenér ze západu, jaksi mezi řečí Srdjan připomněl. To aby bylo oběma hned od začátku jasno, že jsou a budou na jedné lodi.

Nadšení z Novakova otce sálalo, byl plný víry, jeho přesvědčení bylo nezlomné. Proto byl zaskočený, když slovenský kouč nejprve pátral v paměti, co o mladém Novakovi vůbec ví. Slyšel sice, že hrál u nich v Bratislavě na challengeru a že je talentovaný, ale na vlastní oči ho tam neviděl hrát. Párkrát si, pravda, od kolegů i lidí pohybujících se kolem dvorců vyslechl, že mladý, vytáhlý Srb má všechny předpoklady dostat se vzhůru a jednou třeba figurovat i v první světové desítce, ale v éře Federera a Nadala nikdo nevěřil, že by je mohl z trůnu sesadit. Byl pro ně prostě Třetím princem. Tím třetím vzadu za Švýcarem a Španělem.

Novakův otec však byl o své pravdě přesvědčen a na Vajdovi chtěl, aby synův talent rozvinul do samého maxima. Aby z něho udělal velkého tenistu a zároveň stál po jeho boku vždy, všude a ve všem.



V Paříži, kde se na Roland Garros dostal ten rok Novak Djoković až do čtvrtfinále, se oťukávali, sondovali, domlouvali, aby se přece jen dohodli, že spolupráci vyzkouší.

Ve Wimbledonu na třetím Grand Slamu sezony jim to docela klapalo. Novak se přes Američana Goldsteina, Španěla Robreda a Rusa Južného dostal až do čtvrtého kola a teprve tam skončil po pětisetové bitvě na raketě Chorvata Ančiče nasazeného jako turnajová sedmička. Hodně slušný počín kvitovaný Novakem, celou Djokovićovou rodinou a Vajdou samozřejmě také. Ještě lepší příslib do budoucnosti, která se po vystoupení na trávě All England Clubu rýsovala nadějně. Zvláště když z Londýna odjeli přes kanál do nizozemského Amersfoortu, kde mladý Djoker vyhrál svůj první ATP turnaj v životě.

Zejména, když se koncem července dostal v chorvatském Umagu na Vegeta Croatia Open až do finále turnaje ATP World Tour, které ovšem musel po dvanácti odehraných gamech prvního setu za nerozhodného stavu 6:6 skrečovat, a turnajový primát tak darovat Švýcarovi Wawrinkovi.

Nevěděl, co se s ním děje. Padl vysílený na kurt, lapal po dechu, ztrácel vědomí a svět se mu rozplýval před očima. Jen někde v podvědomí vnímal, že se nad ním sklání táta, který se k němu sam sebou přihnul z hlediště jako první, že se ho pokoušejí zvednout přivolání doktoři, že ho vlečou někam pryč... A do toho všeho mámin nářek a pláč.

Už párkrát něco podobného pocítil. Rok předtím při premiéře v Paříži, kde sebral osmému nasazenému Argentinci Guillermu Coriovi úvodní set, ale jakmile došlo na třetí sadu, najednou vnímal,

že je u konce se silami a že ani raketu už neudrží v ruce. A za čtvrt roku na US Open se s Francouzem Gaëlem Monfilsem schylovalo k podobnému zmaru. Sesunul se na beton ve Flushing Meadow a ve třicetistupňovém žáru, který byl umocněn obrovskou vlhkostí, se cítil jako velryba vyvržená na souš.

Čtyřikrát ho musel lékař ošetřovat, aby se probral, vzchopil a zápas vůbec dohrál. Utkání sice vyhrál, přesto ho z kurtu místo potlesku vyprovázel pískot, protože diváci ho podezírali, že natahoval čas, aby si odpočinul a nabral síly.

Neměli tušení, jak moc zle mu bylo a jak bídně se cítil. Podobně jako teď v Umagu. Přitom nikdo nedokázal vysvětlit, co se s ním děje. Ani on sám nenacházel pro své stavy a vracející se kolapsy odpověď. Zarážející na tom všem bylo, že na druhý den se zase cítil náramně.

Snad ještě víc trénovat? Přidávat si nové a nové dávky, aby vydržel se silami? Vyměnit kondičního kouče? Mít k dispozici i mentálního trenéra? Upnout se na jógu, meditace, psychickou průpravu?

Vyzkoušel všechno a na čas se jeho stav skutečně stabilizoval.

Začátkem října držel pod střechou výstavní haly ve francouzských Métách po finálovém vítězství nad Němcem Jürgenem Melzerem v rukou onu trochu podivnou, šišatou, křiklavě zelenou trofej a šek s další docela slušnou částkou k tomu.

Nebylo to sice na Open de Mosel, jak se turnaj v Métách nazývá, tak suverénní tažení jako pár týdnů předtím v Holandsku, protože v semifinále s Francouzem Grosjeanem set ztratil a ve finále s Melzerem rovněž, podstatná ale byla výhra a turnajové body do žebříčku, jež ho na konci roku vynesly na šestnáctou příčku na světě.

Týdny okukování, oūkávání, vzájemného sondování a poznávání skončily, spolupráce a cesta vzhůru Novaka Djokoviče a jeho

slovenského trenéra Mariána Vajdy mohla naplno začít. Ke štěstí obou. A k jejich spokojenosti rovněž. K té, kterou od spolupráce s Mariánem Vajdou očekával a v níž věřil otec Srdjan, mající v synově realizačním týmu samozřejmě moc a moc důležité slovo, pochopitelně také.

Pravda vyřčená dítětem

„Mluvit uměl a byl také velmi přesvědčivý, to se musí uznat. A kdyby jen to. On byl doslova posedlý myšlenkou, že se jeho syn stane nejlepším z nejlepších. Že bude světovou jedničkou. Vykládal o tom s takovou uhrančivostí, že jsem se nedivil, že svou vírou nakazil celou rodinu. Byl svou vírou v dobrém slova smyslu doslova posedlý a od první chvíle se snažil, abych se také takto nadchnul.

Přiznávám, trochu jsem se tomu smál. Jen uvnitř, pochopitelně, protože dát podobné pochybnosti najevo, Srdjana Djokoviče by se to hluboce dotklo. Zřejmě by se i urazil, že o jeho synovi pochybuji, a jemu nevěřím,“ vzpomíná pomalu v každém rozhovoru slovenský trenér Marián Vajda na první setkání s Djokovičovou rodinou, k němuž došlo v jarní Paříži během turnaje na Roland Garros. Tehdy za ním přišli s nabídkou, aby se jejich mladého Nola ujal a vedl ho jako trenér. Zejména otec Srdjan o tuto spolupráci moc stál.

„Nejdřív mi zavolał Djokovičův agent, a jestli prý bych se nechtěl na toho srbského kluka přijet podívat do Paříže, kde právě hraje. Nevěděl jsem o něm skoro nic. Dokonce jsem si musel vyhledat fotografii, abych si jeho tvář vybavil a na turnaji ho poznal.

Dva dny jsem se rozmýšlel, ale protože jsem byl v té době bez práce, nakonec jsem se do Francie rozjel. I s dcerou, kterou jsem vzal s sebou.

Nejdřív jsem se samozřejmě setkal s Djokovičovým otcem Srdjanem, to se ví. Líčil mi synovu cestu.

Vykládal o tom, jak už jako kluk zvedal nad hlavu hračky a vykřikoval: ‚Právě jsem vyhrál Wimbledon.‘

Že tu touhu v sobě měl odmalička a že v něm zůstala. Že za ní jde pořád. Přidával reference od Jeleny Genčičové i Nikiho Piliče. Připomínal, že i oni v něm viděli a vidí budoucí světovou jedničku. Mluvil a mluvil, jen aby mě přesvědčil.

Na jednu stranu jsem obdivoval jeho zanícení a nezlomné přesvědčení, současně jsem si ale říkal, kolik podobných proslavů, od stejně zapálených a o talentu svých dětí přesvědčených rodičů, jsem už v životě slyšel.

Nějaké povědomí o mladém Novakovi už jsem sice měl, nejrůznější reference, které jsem o něm vyslechl, jsem si také samozřejmě vybavil, i o tom, že se pohybuje na žebříčku někde kolem čtyřicátého místa, jsem věděl, ale o tom, že by se z něho měla stát světová jednička, mluvil jen jeho otec. Nadšeně. Tak, aniž by jen na zlomek vteřiny zapochyboval. Aniž by připustil, že přes všechno odhodlání a oběti, které rodina synovi snesla, je tenis tak nevyzpytatelný, že i nejlépe narýsovaná a sebelépe umetená cesta se může zadrhnout a skončit.

Proto první, nač jsem se Srdjana ptal, bylo, co ode mne očekává. Jakou představu o naší případné spolupráci má. Jak ji vidí a co se za jeho nabídkou skrývá...

Nerozmýšlel se ani chvíli a hned se svým typickým jižanským temperamentem vychrlil, že o velkém talentu jeho syna není pochyb, ale že potřebuje někoho, kdo by o něj pečoval, rozvíjel ho a zveleboval. Že chce nejen trenéra, ale i člověka, který bude Novakovi pomáhat s tenisem, ale

i s životem. Který bude vždy a za všech okolností s ním a bude stejně jako on přesvědčený, že vysněný Wimbledon jednou vyhraje a stane se světovou jedničkou. Který ho dostane úplně nejvýš.

Líbila se mi ta představa, i když jsem z něho zase až tolik unesený nebyl. Měl špatný servis, který mnohdy až příliš snadno ztrácel. Zdál se mi pramálo agresivní. Takový syrový, nevybroušený, nedozrálý, ale také ohromně vláčný, takže jsem si hned vzpomněl na Mečíře.

Když jsme sledovali jeho zápas na pařížské antuce a já pronesl, že má slušný potenciál, dcera mě doslova uzemnila.

„Musí ale zlepšit bekhend,“ pronesla s upřímností, jakou v sobě mají a dovedou vyslovit jen děti. Bylo jí deset, ale já věděl, že má pravdu. Ale když jsem pak Novaka poznal, přesvědčil jsem se, že to, o čem mluvil jeho otec, v sobě skutečně má. Že v sobě skrývá nesporný talent, ale nespolehá jen na něj. Že nemá problém tvrdě pracovat, protože on sám se chce stále zlepšovat. Že je sice jako každý kluk v jeho věku plný emocí, ale že se od nich dovede oprostit, protože sám ví, že s emocemi se vyhrávat nedá. Že je mentálně silný a nesmírně odolný. Že nemá problém plnit to, co se mu řekne, že žádné limity a hranice pro něho neexistují, protože ty jsou tady jen proto, aby je zdolával a překonával.

Líbil se mi od začátku. Líbilo se mi hlavně jeho srdce tenisty. Měl jsem z něho pocit, že jednou bude silný, jako býval Lendl. Nebyly to ani pro jednoho z nás snadné začátky, protože i já cítil obrovskou zodpovědnost. Veliký tlak také, to se ví. A rodičovské ambice jsou u Djokovičů nesmírné. Nekouká se tam vlevo ani vpravo, jdou si za svým. Tvrdě. Někdy až přespříliš, i když oni to tak neberou. Rozpálí se, rozohní, ale za chvíli na všechno zapomenou. I proto jsme si mentalitou tak blízci. Občas to byl obrovský nápor na psychiku, lhal bych, kdybych nepřiznal, že i já jsem trpěl pochybnostmi. Práce mě ale bavila, dával a obětoval jsem jí všechno. Vkládal jsem do ní celé srdce, přesto mě občas přepadla myšlenka, jak

dlouho budu schopen Novaka vést profesně tak, aby se soustavně zlepšoval, jak dlouho ho dokážu motivovat, kdy přijde chvíle, kdy mě třeba nahradí jiným trenérem.

Byly to podle mého během naší spolupráce, která nakonec vyplnila celé desetiletí, docela přirozené otázky, jež jsem si kladl a na něž jsem si odpovídal.

Ale zvládal jsem je. Vyrovnal se s nimi. Posílil jsem sám sebe, neboť jsem se přesvědčil, jak relativní se jeví věci, jež se na začátku zdají neskonálním problémem.

Připravoval a vedl jsem Novakovy tréninky. Pracovali jsme na servisu, forhendu, bekhendu, přechodu na síť, na tom, aby se Novak stále technicky zdokonaloval. Musel jsem vymýšlet, jak soustavně zlepšovat jeho fyzickou kondici. Jak ho psychicky připravit na zápasy a soupeře, kteří ho čekali. Působit na něho, aby si v době dospívání v hlavě všechno srovnával.

Mentální odolnost a pozitivní přístup měl sice v sobě odmalička, časem jsem dokonce začal tvrdit, že ho má zakódovaný v genech, ale i tak nešlo nic opomenout. Pro mě to bylo o to svízelnější a komplikovanější, neboť jako hráč jsem zrovna dvakrát dobrou psychiku neměl. Ale možná právě proto jsme se naladili na stejnou vlnu... A dokonce rychle, protože tenisový kolotoč běžel a čas nás oba hnál.“

Rok velkých příslibů

Padl na betonový kurt, serval ze sebe propocené tričko a hodil ho mezi diváky. Jeho otec Srdjan udělal v čestné lóži Flushing Meadows totéž. I jeho košile putovala mezi lidmi.

Dokázali to. Jeho Novak si zahraje grandslamové finále. Poprvé v životě! A v Americe k tomu! Španěla Ferrera vyřídil ve třech setech, takže proč se bránit emocím? Proč neotevřít veškerá stavidla euforii a radostnému nadšení?!

Dole na dvorci, kde syn právě předvádí ruskou krásku Marii Šarapovovou, kterou si do jejich lóže také pozval a jež se teď ve vedlejší křesle nad jeho hereckou etudou potrhle hihňá, stejně jako tady nahoře mezi největšími prominenty a celebritami, které se na semifinále US Open přišli podívat. Copak jejich rodina nepatří mezi tenisové celebrity? Cožpak si nemohou dovolit, co se jim zachce a co se jim zlíbí?! Co na tom, že tady s nimi sedí Šarapovová a herecká legenda Robert De Niro, do jehož restaurace chodili po celou dobu turnaje večeřet a kterého samo sebou také pozvali. Že na něho lidé ze sousedních lóží tak nějak divně pokukují? Že sice nic

neříkají, ale pohledem jako by chtěli naznačit, že podobná gesta se sem do New Yorku jaksi nehodí?

Ať se dívají. Ať si myslí, co chtějí. Jejich Nola tady přece milují. Co milují, Američané po něm šlípí a doslova ho zbožňují. Zbožňují ho pro tenis, který tady předvádí a jímž postupně vyřadil Nizozemce Haase, Čecha Štěpánka, Argentince del Potra, jeho krajana Monaca, Španěla Moyu a teď i jeho krajana Ferrera. Zbožňují ho kvůli způsobu, jakým hraje, jaký je a co všechno ve dvaceti dokáže. Jak dovede celou Ameriku bavit.

Třeba teď, kdy ho přímo na kurtu speaker a moderátor Michael Barkan jen trochu popíchl, aby přidal ještě nějakou parodii na své tenisové kolegy a zkusil třeba Nadala. Tribuny se mohou popukat smíchy z toho, co jeho kluk tam dole předvádí. Však si ten aplaus a obdiv zaslouží a musí si ho užít. Konečně se totiž přiblížili k samotnému vrcholu.

Dívali se na něho jako na blázna, když v synových šesti letech mluvil o tom, že to jeho kluk dokáže.

Považovali jeho slova za projev fanfaronství a otcovské zaslepenosti. Teď všichni vidí, že měl pravdu. Z jeho Novaka je velký tenista. A bude ještě větší, o tom byl táta Srdjan přesvědčen. Vždyť právě teď vkročil do prvního grandslamového finále, o které se pokoušel třikrát od začátku roku. A třikrát marně, protože jeho australské tažení v Melbourne utal v osmifinále Federer, v Paříži ho zastavil v semifinále Nadal a na wimbledonské trávě také. I když jen Bůh ví, zda by ho ten Španěl zastavil, kdyby syn neměl v těle předchozí bitvy, jež musel podstoupit a které se na něm podepsaly, a to dokonce natolik, že ve čtvrté sadě už nemohl dál a s rozbolavěným tělem a nohou rozedřenou do masa byl nucen semifinále skrečovat.

Teď jim ale leží Amerika u nohou. Proto Novakovo tričko určené dívce, která na něm mohla oči nechat, celý zápas nadšeně tleskala a tolik si přála, aby nad Ferrerem vyhrál a do finále se dostal.

Proto Srdjanova košile hozená mezi diváky.



Fungovalo to. Už koncem předchozího roku a v tom novém zase. Přijeli s trenérem Vajdou do Austrálie samozřejmě s předstihem, aby se stejně jako všichni konkurenti připravili na první vrchol sezony.

Turnaj v Adelaide, patřící už od roku 1971 do okruhu ATP, jim k tomu měl posloužit. Trochu je sice zarážel nový systém, jenž hodlalo vedení ATP právě v Memorial Drive Parku experimentálně vyzkoušet a o němž nevěděli, co si myslet.

Žádný k. o. systém, jak je v tenise od nepaměti zvykem, ale na úvod nejprve zápasy ve tříčlenných skupinách, z nichž vítěz postoupí přímo do čtvrtfinále. Něco podobného jako na Turnaji mistrů, který je ovšem svým způsobem výjimečný.

„Chceme zabránit, aby špičkoví hráči předčasně vypadávali, protože jejich účinkování na turnaji zásadním způsobem ovlivňuje diváckou návštěvnost a pochopitelně i zájem televizních společností, a tudíž i tok financí,“ vyslechli si Djokovič i Vajda vysvětlení šéfa ATP Tour Etienne de Villierse, proč k podobnému experimentu dochází a co by měl tenisovému světu přinést.

Nedumali nad ním. Nepouštěli se do disputací, jestli novinka zkoušená během roku na jedenácti turnajích něčemu prospěje. Bylo jim jasné, že v tenise se točí neskutečně peněz, ale že jich je zapotřebí ještě víc. A diváci, kteří chtějí vidět ty nejlepší z nejlepších

co nejčastěji, je tam přinesou. A televizní společnosti také přihodí pořádný balík, když se největší hvězdy nebudou z turnaje poklonkovat hned v prvním či druhém kole, jako se to občas stává.

Peníze, v nich to je. Ty se za experimentem skrývají především. Všem to nebylo po chuti, to se ví. Žádný div, že se tenisový svět rozdělil.

„Skvělý nápad. Uvítají ho určitě diváci i televizní společnosti, pomůže hráčům i tenisu, jehož sledovanost se tím ještě zvýší,“ vychvalovala zkoušený model světová dvojka Španěl Rafael Nadal.

„Atraktivní a určitě i příjemný model, protože po jedné porážce člověk v turnaji nekončí a nemusí se hned pakovat o štaci dál. Alespoň dva zápasy s kvalitními soupeři má zaručené, což třeba pro mě bylo v Adelaide hodně důležité,“ přidával se český tenista Radek Štěpánek, který se po půlročním laborování s pochroumanými zády vracel právě na Next Generation Adelaide International zpátky na kurty, a tudíž si chtěl zahrát co nejvíc. V singlu, kde mu mimochodem nový systém pomohl, neboť po prohře s Američanem Vincen-tem Spadeou mohl dál pokračovat, stejně jako v deblu, kde se jeho turnajovým partákem stal právě mladý svěřenec slovenského trenéra Mariána Vajdy Novak Djoković.

Všichni ale pro experiment podobné nadšení nesdíleli...

„Tenis má své letité tradice, jichž by se měl držet a neopouštět je. Jeho výjimečnost spočívá právě ve vyřazovacím modelu a ten by měl být zachován,“ citoval kupříkladu švýcarský *Blick* svého Rogera Federera, kralujícího suverénně tenisovému světu.

„Jsem proti. A všemi deseti, protože to, co vedení ATP míní zkoušet, nahrává jen a jen špičkovým hráčům. Federerovi a Nadalovi hlavně, dalším ale také. Motivací každého tenisty na světě je porazit a vyřadit ty nejlepší. To každého z nás přece žene dopředu...

Jenže s novým modelem sice můžete třeba nad Federerem vyhrát, ale stejně vám to nepomůže, protože pak třeba druhý den prohrajete vy a lepší poměr setů nebo her rozhodne, že postoupí stejně on. A komu a kolikrát se podařilo třeba loni Federera porazit? Co si pamatuji, za celý rok se to stalo jen pětkrát. A to ještě jen Nadalovi a mně,“ citovaly tenisové portály, světové agentury a sportovní stránky novin od Melbourne po Londýn Djokovičova vrstevníka, devatenáctiletého Brita Andyho Murraye.

Ale ani jeho ostrá slova pochopitelně na situaci nic nezměnila. Pro rok 2007 generalita ATP rozhodla a podle pravidel se na vybraných jedenácti turnajích jelo. V rozpáleném a sluncem spalovaném Adelaide jako na prvním z nich.



Lepší vykročení do nové sezony si mladý Djoker ani přát nemohl a jeho slovenský kouč si nemohl přesvědčivěji potvrdit, že zvolená příprava funguje a přináší výsledky.

Djokovič vyprovodil všechny soupeře, kteří se mu postavili do cesty. Ve skupině a poté mezi osmičkou nejlepších v dalších výrazovacích zápasech, jež na něho cestou k třetímu triumfu na okruhu ATP čekaly.

Pravda, Australan Chris Guccione, který se s divokou kartou dostal až do finále, mu vzdoroval víc, než se čekalo. Tři sety Djoker potřeboval, aby ho v panující výhni nakonec udolal. O to větší radost však měl, když po dvou hodinách domácího dvoumetrového dlouhána porazil a přebíral trofej pro vítěze. Nikoli v triku, v němž finále odehrál, ale převlečený do dresu srbské fotbalové reprezentace, jímž ho národní asociace obdarovala poté, co se v předešlém

roce poprvé prodral do světové dvacítky. Samozřejmě že si v Adelaide neodpustil příležitost se v něm ukázat. Pochopitelně, že chtěl demonstrovat příslušnost k Srbsku a lásku ke své zemi. Jasně že chtěl ukázat, že triumfoval Djoker.

Po finále čtyřhry, k němuž nastupovali se Štěpánkem po necelé hodině, podobnou příležitost neměl.

Pět mečbolů sice dokázali v dramatickém duelu Jihoafričanovi Wesleymu Moodiemu a domácímu Toddu Perrymu odvrátit, s šestým už to nesvedli. Rozhodující set nakonec prohráli, finále v poměru 4:6, 6:3, 13:15 také.

„Ale i tak to byl skvělý týden a dvě skvělá finále. Ale hlavně výtečná příprava na Grand Slam v Melbourne,“ rozplýval se Djokovič nad vykročením do sezony, která se pro něho proměnila v rok velkých příslibů.



Troufali si. Slibovali, že na neotřesitelné postavení švýcarského suveréna Rogera Federera zaútočí.

Bylo jim sice jasné, že ho z trůnu nesvrhnou, ale chtěli jim alespoň zacloumat. Pořádně a důkladně.

Chtěli jim otřást natolik, aby si i světová jednička připustila, že jsou tady a miní útočit. Už v Melbourne na Australian Open a pak samozřejmě po celý rok, který je čekal.

Španěl Rafael Nadal, Kypřan Marcos Baghdatis, Čech Tomáš Berdych, stejně jako Srb Novak Djokovič, Brit Andy Murray či Francouz Richard Gasquet, kteří se v žebříčku ATP seřadili hned za ním a do první světové dvacítky už pronikli. Španěl Nicolas Almagro, Švýcar Stanislas Wawrinka či třeba další Francouz Gaël

Monfils patřící do ambiciózní generace dvacetiletých mladíků pochopitelně také.

Začali jim říkat mladé pušky. Nebo také New balls, neboť i vedení ATP si na novou krev vsadilo a v nastartované reklamní kampani ji patřičně využilo. V jednom kuse meldovalo, že na scénu se derou a trůny miní bořit zelenáči. Tenisoví žraloci. Generace, od které očekává, že ukončí éru Federera a těch, co ji s ním tvořili a tvoří. Třeba Roddicka, Nalbandiana, Corii, Južného a těch, co přišli a co k vrcholu stoupali se Švýcarem.

„Všichni mají obrovský potenciál, každý z nich už je schopen porážet ty nejlepší. Třeba i mě. Nadal, stejně jako Murray, Berdych, Gasquet nebo v budoucnu i Djokovič. Opravdu dovedou sehrát skvostné zápasy, jenže Grand Slam trvající dva týdny je něco úplně jiného než běžný turnaj. Hraje se totiž na tři vítězné sety,“ vzkázal Federer všem mladíkům, kteří si na něho už na Australian Open troufali.

Měl pravdu. V Melbourne se požírali navzájem a vypadávali jeden po druhém. Kypřan Baghdatis, který se rok předtím dostal až do finále, skončil hned ve druhém kole. Wawrinka a Monfils ve třetím. Berdych, Gasquet, Murray a Djokovič v osmifinále a Nadalovy ambice uřalo čtvrtfinále.

„Udělal jsem v přípravě všechno, co jsem udělat měl, přijel jsem do Melbourne neporažený a po Adelaide i patřičně sebevědomý, líbilo se mi tady a dokázal jsem, že jsem se hodně zlepšil. Můj čas v Austrálii ovšem teprve přijde,“ nechal se slyšet Djokovič, když ho v osmifinále vyřadil ve třech setech právě Roger Federer. Právě ten, který ambiciózní mladíky varoval, že Grand Slam je něčím jiným než běžným turnajem. V Melbourne to dokázal Južnému i Djoko-

vičovi. Australian Open znovu vyhrál a demonstroval tak, že jeho éra zatím nekončí.

Opravdu ale jen zatím, protože za čtvrt roku po turnaji v kalifornském Indian Wells bylo všechno jinak. Po dlouhých třech letech Federerova vláda skončila. Tři roky po sobě tady Švýcar kraloval a z turnaje, patřícího do devítidílné série ATP Masters 1000, si připisoval maximální počet bodů do žebříčku. Tentokrát však vypadl hned v úvodním kole s Argentincem Guillermem Cañasem, vracejícím se na kurty po dopingovém skandálu a patnáct měsíců trvajícím trestu.

Mladí žraloci příležitost využili. Nejenže jeho trůnem zacloumali, ale dokonce ho z něj sesadili. Tedy nejambicióznější a v té době nejsilnější z nich ho sesadil. Španělský svalovec Rafael Nadal.

Po půldruhém roce ukončil čekání na devatenáctý primát v kariéře, ve finále porazil Novaka Djokoviče a dva a půl měsíce před jednadvacátými narozeninami začal tenisovému světu kralovat on.



I Djoker se však na turnaji v Indian Wells, patřícím po Grand Slamech k nejnavštěvovanějším na světě, radoval. Z finálové účasti, tučného šeku a hlavně z bodů, které ho poprvé v kariéře katapultovaly do první desítky. Radoval se také z toho, že ho přímo na kurt přišel dekorovat a ke druhé příčce mu gratulovat Boris Becker.

„Páni, vy už jste vyhrával, když mě máma ještě kojila a dívala se přítom v televizi právě na vás,“ rozesmál Djoker německou legendu, která stejně jako on navštěvovala Piličovu mnichovskou akademii, aby nakonec vystoupala na samý tenisový Olymp.

„Já se tam dostanu také,“ zapíchl devatenáctiletý Nole svůj uhrančivý pohled i do Beckera, jemuž neopomněl připomenout, že svůj sen má navzdory prohře s Nadalem pořád před očima. Nebo možná právě pro onu prohru.



Na tu pusou už si netroufnul, i když by mu ji strašně rád vlepil. A nejen proto, že tady na Floridě vyhrál tak suverénně, jako to dokázal jen jediný velikán před ním. Stejně jako Ivan Lendl v roce 1989 neztratil ani on na cestě za vítězstvím ani set, a přitom se mu na druhé straně dvorce postavili Lopéz, Nadal, Murray a ve finále Cañas, co dvakrát během jediného týdne odstavil z turnajů jedničku Federera.

Nejdřív v Indian Wells účast ve finále a teď v Key Biscayne turnajový primát. Však i proto ho Butch Bucholz nazval novou hvězdou světového tenisu, jen co mu podal skleněnou trofej. Uznalá ředitelova slova ho rozpumpovala natolik, že se už už chystal poděkovat mu pořádnou pusou. Takovou tou od srdce, jakou umí jen kluci z Balkánu, řehtal se na celé kolo. Šoumenskou, kterou by od něho určitě vzal.

Nakonec se ale Djoker zarazil. Stačilo, co se navyvádel před malou chvílí. Jak rozpumpoval publikum, když z amplionů zněl song od Prince a The Revolution *Let's go crazy*. Jak hodil mezi diváky své žluté triko, slečnu hned v první řadě podaroval raketou a v bláznění by pokračoval nebýt toho, že televizní přenos nekončil a kamery ho pořád sledovaly. Tak alespoň nátepníky ještě letěly mezi lidi.

„Ale já bych neskončil. I úplný striptýz bych předvedl. Klidně bych jim hodil i trenýrky, boty a vůbec všechno, co jsem na sobě měl. Tedy, nebýt těch kamer,“ vyšiloval devatenáctiletý Djokovič po největším triumfu, který až dosud v kariéře zažil.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.